
ГРЕЧЕСКИЙ
ЯЗЫК
для детей
часть 2

Наталия Георгиевна НИКОЛАУ

ГРЕЧЕСКИЙ ЯЗЫК

ДЛЯ ДЕТЕЙ

часть 2

Свято-Троицкая
Сергиева Лавра
2007

Данное издание представляет собой вторую часть учебного пособия «Греческий язык для детей», выпущенного Свято-Троицкой Сергиевой Лаврой в 2005 году. Предназначается для общеобразовательных учреждений с преподаванием греческого языка на православной основе.

Главная цель 2-й части учебника – расширение практических навыков владения греческим языком и дальнейшее развитие устной речи.

Греческий язык для детей

Автор: Наталия Георгиевна Николау

Художник Ольга Королева

Подготовка к печати: Татьяна Мурина

Перевод стихотворений: М.Федотова, Т.Мурина

По вопросам приобретения обращаться по адресу в интернете:

Natalia_Nikolaou@mail.ru

Свято-Троицкая Сергиева Лавра

Формат 60х90/8, Тираж 3000 экз. Заказ № 436

Отпечатано в типографии Патриаршего издательско-полиграфического центра, г. Сергиев Посад

Урок 1
Μάθημα 1ο

§ 1. Прошедшее несовершенное время глаголов II спряжения.
§ 2. Предлог γιά и его значения.
Το κείμενο. «Το φθινόπωρο είναι ωραία εποχή» (часть 1).

§ 1. Прошедшее несовершенное время глаголов II спряжения. Παρατατικός

В первой части учебника мы знакомились с прошедшим несовершенным временем и знаем, как оно образуется у глаголов I спряжения, – через изменение окончания глагола с -ω на -α и через перенос ударения на один слог выше: ζωγραφίζω (рисую) – ζωγράφιζα (рисовал).

У глаголов II спряжения прошедшее несовершенное время (παρατατικός) (отвечает на вопрос «что делал?») образуется с помощью следующих окончаний:

ρωτώ – спрашиваю		
I лицо	ρωτ<u>ούσα</u>	ρωτ<u>ούσαμε</u>
II лицо	ρωτ<u>ούσες</u>	ρωτ<u>ούσατε</u>
III лицо	ρωτ<u>ούσε</u>	ρωτ<u>ούσαν</u>

Упражнение 1. Поставьте в прошедшем несовершенном времени следующие глаголы и составьте с ними предложения.

Περπατώ, αγαπώ, πινώ, διψώ, μιλώ, χτυπώ, μελετώ, φυσώ, μετρώ, μπορώ.

Упражнение 2. Переведите и поставьте глаголы, указанные в скобках, в прошедшем времени.

1. Χτες όλη μέρα (διψώ).
2. Στο δρόμο (ρωτώ) την μαμά μου για την ιστορία αυτής της περιοχής.
3. Στο μάθημα τα παιδιά (μιλώ) μόνο ελληνικά.
4. Στον κήπο ο παππούς (περπατώ) 2 ώρες την ημέρα.
5. Συχνά (συναντώ) τους φίλους μας στην παραλία.
6. Το καλοκαίρι (κολυμπώ) στη θάλασσα κάθε μέρα.
7. (Κολλώ) τα γραμματόσημα σε κάθε φάκελο.

Упражнение 3. Переведите.

1. Мой маленький брат не умел ходить.
2. Наша бабушка помогала всем.
3. Костас был голодный.
4. Учитель спрашивал Костю на каждом уроке.
5. Александр шел по лесу один.
6. Мы считали яблоки, а Максим их клал в корзину.

§ 2. Предлог γιά и его значения

Предлог γιά (перед гласными γι') употребляется с винительным падежом в следующих случаях:

1) При обозначении цели действия (для, ради).

Όλοι πάνε εδώ <u>για</u> δουλειά.

2) При обозначении направления движения со значением «в» (в первой части учебника мы знакомились с формой «в» с использованием предлога σε: πάω <u>στην</u> Αθήνα).

Πάω <u>για</u> την Αθήνα.

3) При обозначении времени (на).

Η μαμά πάει στην Ελλάδα <u>για</u> ένα μήνα.

4) При обозначении цены (за).

<u>Για</u> δέκα ρούβλια.

5) При обозначении лица или предмета, ради которого совершается действие (ради, для).

Έτσι πάντα κάνουν οι γονείς για τα παιδιά τους.

6) При обозначении лица или предмета, о котором идет речь (о, об).

Ρωτώ για τους φίλους. Τι ξέρεις για τη Μαρία;

7) При обозначении причины (за).

Ευχαριστώ τη μητέρα για το ωραίο γλυκό.

Упражнение 4. Поставьте нужные предлоги.

1. Όλοι μιλούν ... το Σχολείο μας. 2. Η μικρή Όλγα γράφει συχνά τα γράμματα ... τους γονείς της. 3. Κάθε χρόνο πάμε στην Ελλάδα ... λίγες μέρες. 4. Τι έχεις ... το γεύμα; 5. ... ποιόν μιλάτε; 6. Ποιός είναι κοντά ... το παράθυρο; 7. Το τετράδιό σου είναι ίδιο ... το τετράδιό μου. 8. Γράφω ... πίνακα ... κιμωλία. 9. Τι ξέρεις ... Ελλάδα; 10. Εγώ δεν ξέρω που μένουν τώρα ... αυτό δεν τους βλέπω.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Прочитайте, переведите и перескажите текст.

Το φθινόπωρο είναι ωραία εποχή (часть 1)

Ωριμάζουν τα φρούτα – μήλα, αχλάδια, σύκα, σταφύλια, ροδάκινα, βερίκοκκα, βύσσινα, βατόμουρα, φραγγοστάφυλλα, δαμάσκηνα. Στη Ρωσία πολλοί άνθρωποι μαζεύουν τα φρούτα από τους κήπους τους και τα λαχανικά από τα περιβόλια τους και κάνουν τουρσί, γλυκά κουταλιού και τις μαρμελάδες για το χειμώνα. Στην Ελλάδα επίσης κάνουν μαρμελάδες και πατούν σταφύλλια για κρασί. Κάνουν και την μουσταλευριά – ένα ειδικό φθινοπωρινό επιδόρπιο. Το φθινόπωρο κιτρινίζουν και πέφτουν τα φύλλα των δέντρων, βρέχει συχνά. Αρχίζουν τα Σχολεία και τα Πανεπιστήμια. Τα παιδιά και οι δάσκαλοι, οι φοιτητές και οι καθηγητές γυρίζουν από τις διακοπές τους και αρχίζουν τα μαθήματα.

Λεξιλόγιο

ωριμάζω – созревать, зреть
το σύκο – инжир
το βατόμουρο – малина
τα φραγγοστάφυλα – смородина
τα τουρσί – соленья, консервированные овощи
το γλυκό κουταλιού – варенье
μουσταλευριά – μούστο (виноградное сусло) + αλεύρι (мука) – виноградный мусс. Десертное блюдо, приготовленное из виноградного сусла, сваренного с мукой или манной крупой. Подается холодным с кунжутом, корицей или тертым орехом.
το επιδόρπιο – десерт

Устойчивые выражения и словосочетания

κάνω τουρσί – консервировать овощи, фрукты

Упражнение 5. Ответьте на вопросы к тексту.

1. Τι φρούτα ωριμάζουν το φθινόπωρο;
2. Τι είναι μουσταλευριά;
3. Τι κάνουν τα παιδιά και οι δάσκαλοι το φθινόπωρο;
4. Πότε αρχίζουν τα Σχολεία;
5. Κάνετε γλυκά κουταλιού στο σπίτι σας;

Η μικρή Ελένη

Η μικρή Ελένη
κάθεται και κλαίει,
ποιός δεν την παίζει,
φίλοι, αδελφοί;
Σήκω απάνω,
κλείσε τα ματάκια σου,
κοίταξε τον ήλιο
και χαιρέτησε.

Дети берутся за руки и образуют круг. В центре круга – «маленькая Елена» с закрытыми глазами. Шагая по кругу, ребята произносят считалку, по окончании которой «Елена» (χαιρετάει – приветствует) – наугад показывает того, кто будет водить. Если ее избранник не захочет водить, то может «откупиться», прочитав какое-либо стихотворение или спев песню.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ο Μιχάλης: Γειά σου, Αλέξη! Τι έκανες το καλοκαίρι;

ο Αλέξης: Γειά σου, Μιχάλη! Έμεινα στο σπίτι της γιαγιάς μου, κοντά στη θάλασσα.

ο Μιχάλης: Πού ακριβώς;

ο Αλέξης: Στην Ανάπα. Δεν είναι πολύ μακριά από την πόλη Νοβορωσίσκ. Ξέρεις Μιχάλη αυτή τη πόλη;

ο Μιχάλης: Και βέβαια ξέρω! Είναι μια μεγάλη πόλη-λιμάνι στο νότιο μέρος της Ρωσίας. Κοντά είναι και μία άλλη γνωστή πόλη – Κρασνοντάρ.

ο Μιχάλης: Ναί, ναί. Είναι μία πόλη που έχει ένα πολύ καλό Πανεπιστήμιο – Πανεπιστήμιο του Κουμπάν, και πολλά ελληνικά Σχολεία!

ο Μιχάλης: Με τη γιαγιά και τα αδέρφια σου πήγαινες και έκανες μπάνια Αλέξη;

ο Αλέξης: Ναί, βεβαίως, κάναμε και μπάνια και ηλιοθεραπεία.

ο Μιχάλης: Μου έλεγε η μαμά μου ότι όλες αυτές οι περιοχές στην αρχαιότητα ήτανε αποικίες των Ελλήνων. Μου έκανε δώρο ένα βιβλίο – «Η αρχαία Γοργκιπία».

ο Αλέξης: Ναί, το ξέρω και εγώ έχω τέτοιο βιβλίο.

ο Μιχάλης: Εγώ, Αλέξη, με τους γονείς μου έκανα ένα ταξίδι στην Αγία Πετρούπολη. Θαυμάσια πόλη! Και πόσα αξιοθέατα!

ο Αλέξης: Του χρόνου θα πάμε και εμείς!

ο Μιχάλης: Ωραία! Γειά σου!

ο Αλέξης: Γειά σου!

Λεξιλόγιο

έμεινα – жил
Νότιος – южный
το μέρος – часть
το Πανεπιστήμιο – университет
το μπάνιο – купание
κάνω ηλιοθεραπεία – принимать солнечные ванны, загорать
η περιοχή – район
αρχαιότητα – древность
αποικία – колония
θαυμάσιος – прекрасный

Упражнение 6. Составьте предложения со следующими словами.

1. Μένω, Ιπποκράτης, πατρίδα, νησί, Κως.
2. Τα βατόμουρα, το φθινόπωρο, το περιβόλι, ωριμάζω.
3. Θάλασσα, ψαρεύω, μπάνιο, κάνω, βόλτα, ηλιοθεραπεία.
4. Εκδρομή, Αθήνα, Ελλάδα, αξιοθέατα, πολλά, κάνω, βλέπω.
5. Νότος, Ρωσία, πόλη, λιμάνι, μεγάλος, είναι.
6. Φθινόπωρο, δέντρο, κιτρινίζω, φύλλο, βρέχει, πέφτω, ωριμάζω, φρούτα.
7. Κατασκήνωση, παιδί, κάνω, εκδήλωση, συνάντηση, αξιοθέατα, εκδρομή, Ελλάδα.

Η βαρκούλα

Μιά μικρή μικρή βαρκούλα
μέσα στό γιαλό
άνοιξε πανί και φεύγει,
πάει στο καλό.

Πάνω στό γαλάζιο κύμα
ήσυχα γλιστρά
κι είναι σάν περιστεράκι
μ' ανοιχτά φτερά.

Φύσα, αγέρι μαϊστράλι,
πρίμα κι αλαφρά,
για να πάει όπου γυρεύει
κι όπου λαχταρά.

Νά 'ρθει πάλι με της αύρας
τα γλυκά φιλιά.
Όλοι θα την καρτερούμε
μ' ανοιχτή αγκαλιά.

Χάρης Σακελλαρίου

Лодочка

Маленькая лодочка
К северным морям
Снявшись с якоря, плывёт,
Расправив паруса.

И скользит она тихонько
По морской волне,
Будто бы летит голубка
В синей вышине.

Попутный лёгкий ветерок,
Ей парус надувай,
Чтоб приплыла, куда плывёт,
Забыв свою печаль.

В обратный путь с любовью
Проводи потом.
Мы ее в свои объятья
С нетерпеньем ждём!

Харис Сакеллариу

Урок 2
Μάθημα 2ο

Зависимое наклонение глаголов и его значение.
Το κείμενο. «Το φθινόπωρο είναι ωραία εποχή» (часть 2).

Зависимое наклонение – υποτακτική

Зависимое наклонение обозначает желаемое или ожидаемое действие. Оно имеет три времени: настоящее, аорист и перфект. О двух последних временах мы будем говорить позднее. Для образования зависимого наклонения в настоящем времени употребляют модальные частицы να, ας, για να, μη, союзы αν, όταν, πριν, αφού и другие с формами настоящего времени изъявительного наклонения: να τρέχω, να τρέχεις, να τρέχουμε... и т.д.

Напомним, что глаголы в изъявительном наклонении отвечают на вопрос «что делать?». Отрицательная частица μη(ν) ставится перед глаголом после частицы να: Η δασκάλα παρακαλεί τα παιδιά να μην μιλούν στη τάξη. – Учительница просит детей не разговаривать в классе.

Спряжение глаголов I спряжения зависимого наклонения настоящего времени

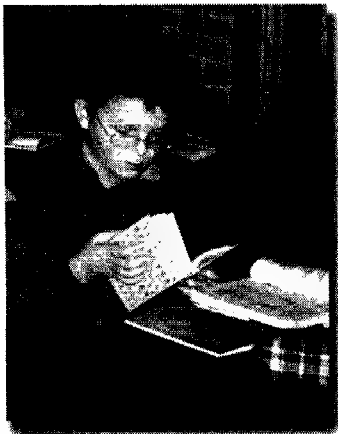
γράφω – пишу		
I лицо	να γράφω (писать)	να γράφουμε
II лицо	να γράφεις	να γράφετε
III лицо	να γράφει	να γράφουν

Спряжение глаголов II спряжения зависимого наклонения настоящего времени

ρωτώ – спрашиваю		
I лицо	να ρωτώ (спрашивать)	να ρωτούμε, να ρωτάμε
II лицо	να ρωτάς	να ρωτάτε
III лицо	να ρωτά	να ρωτούν

Упражнение 1. Переведите.

1. Θέλετε να ξέρετε καλά ελληνικά;
2. Παρακαλώ την μητέρα μου να μεταφράζει το γράμμα.
3. Η φίλη μου ξέρει να παίζει πιάνο καλά.
4. Θέλεις να παίζουμε μαζί;
5. Θέλουμε και εμείς να έχουμε τέτοιο σπίτι.
6. Γράφω στη γιαγιά μου να μου στέλνει τα βιβλία.
7. Θέλουν να χορεύουν.
8. Δεν ξέρουν να μιλούν ελληνικά.
9. Δεν μπορούν να τα ξέρουν όλα.
10. Μπορώ να τρώω αυτό το φαγητό;
11. Για να κάνω αυτό πρέπει να το ξέρω.
12. Μην τρέχεις για να μην πέφτεις.
13. Πριν να γράφω θέλω να διαβάζω.

Упражнение 2. Раскройте скобки.

1. Το παιδί δεν θέλει να (τρώω).
2. Η μητέρα μας θέλει να (παίζω) πιάνο καλά.
3. Παρακαλώ τον πατέρα να μην (πάω) βόλτα.
4. Θέλεις να (μιλώ) ελληνικά;
5. Ο αδερφός της ξέρει να (χορεύω) ελληνικούς χορούς.
6. Η μικρότερη αδερφή μας θέλει να (γράφω) ελληνικά καλά.
7. Ο μικρός Στέφανος δεν ξέρει να (διαβάζω).

Упражнение 3. Переведите.

1. Мой брат умеет хорошо писать.
2. Все дети любят играть в мяч.
3. Я хочу играть только в саду.
4. Моя младшая сестра умеет считать только до десяти.
5. Все родители хотят, чтобы их дети хорошо учились.
6. Учительница просит учеников читать греческие книги каждый день.
7. Бабушка не хочет идти с нами.
8. Анна не хочет носить это платье.
9. Ваш младший брат умеет играть на пианино? – Да, умеет.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Прочитайте, переведите и перескажите текст.

Το φθινόπωρο είναι ωραία εποχή (часть 2)

Ο δάσκαλος ρωτάει τους μαθητές για τις διακοπές. Ο Νικόλας λέει: «Εγώ κάθε χρόνο πάω με τη μαμά μου και με τον πατέρα μου στην Ελλάδα. Πάμε στη Κώ – πατρίδα του Ιπποκράτη. Εκεί μένει η θεία μου η Μερόπη και ο θείος μου ο Μανώλης. Δουλεύουν και οι δύο στο Δημαρχείο. Κάναμε πολλά μπάνια στη θάλασσα, πολλές εκδρομές και ψαρεύαμε».

Η Χριστίνα πάει στην Ελλάδα με την αδερφή της την Κατερίνα κάθε καλοκαίρι σε μία κατασκήνωση κοντά στη Θεσσαλονίκη. Στη κατασκήνωση μένουν πολλά παιδιά από διάφορες χώρες. Κάνουν πολλές εκδηλώσεις, συναντήσεις και εκδρομές – στους Δελφούς, στην Αρχαία Ολυμπία, στην Κόρινθο.

Βλέπω ότι όλα τα παιδιά έχουν όρεξη για μαθήματα, – λέει ο δάσκαλος. Λοιπόν, τώρα αρχίζουμε το πρώτο μας μάθημα.

Λεξιλόγιο

το Δημαρχείο – мэрия
η εκδρομή – экскурсия
η κατασκήνωση – лагерь

Устойчивые выражения и словосочетания

έχω όρεξη – иметь желание

Ответьте на вопросы к тексту.

1. Ποιά είναι η πατρίδα του Ιπποκράτη;
2. Που είναι η κατασκήνωση και τι κάνουν εκεί τα παιδιά;
3. Που δουλεύει η θεία και ο θείος του Νικόλα;
4. Που πάει η Χριστίνα το καλοκαίρι;

Запомните!

Крылатые выражения и поговорки

Σταλαματιά σταλαματιά γεμίζει η στάμνα η πλατειά	Капля за каплей – кувшин полон
Όποιος βιάζεται σκοντάφτει	Кто спешит, тот спотыкается. (Сравните с русской поговоркой: поспешишь – людей насмешишь).

Στερνή μου γνώση να σ'είχα πρώτα	Моя последняя мысль, была бы ты первой! (Сравните с русской поговоркой: знал бы, где упасть, соломки бы подстелил. Просторечное: умная мысля приходит опосля.)

Упражнение 4. Закончите предложения.

1. Πάντα το φθινόπωρο εμείς ...
2. Όταν πάω στη θάλασσα ...
3. Κάθε χρόνο κάνουμε ένα ταξίδι ...
4. Μου λέει η αδερφή μου ότι ...
5. Η Ναταλία και ο Γιάννης είναι πρώτοι μαθητές του Ελληνικού Σχολείου και γι' αυτό ...
6. Στο Σχολείο μας έχουμε ομάδα ζωγραφικής και ...
7. Η κυρία Βαλεντίνα είναι η δασκάλα μας, κάθε Σάββατο ...

Упражнение 5.
1. Составьте диалог о какой-либо экскурсии.
2. Расспросите своих друзей об их поездке в Грецию, к морю, на дачу и т.д.

Упражнение 6. Подберите антонимы к данным словам и составьте предложения.

Πάντα, μικρότερη, εδώ, ρωτώ, πολλά, αρχίζω, χειμώνας, μπορώ.

Упражнение 7. Переведите диалог и закончите его.

София: – Здравствуй, Ирина!

Ирина: – Здравствуй, София!

София: – Говорят, ты едешь на Крит с Катериной и её родителями?

Ирина: – Да, действительно! Мои родители не смогут поехать, я еду с нашими друзьями. Они каждое лето ездят в город Ханиа на Крит. Мы с Катериной подруги и будем там вместе.

София: – А что вы будете там делать?

Ирина: – Как что делать? Ездить на экскурсии, ходить на море...

. . . .

Урок 3
Μάθημα 3ο

§ 1. Аорист – αόριστος. Образование аориста от глаголов I спряжения.
§ 2. Обозначение времени.
Текст. Το κείμενο. «Τα ρούχα» (часть 1).

§ 1. Аорист – αόριστος. Образование аориста от глаголов I спряжения.

В греческом языке прошедшее время имеет три формы:

παρατατικός – несовершенное прошедшее (διάβαζα – читал, έγραφα – писал), с которым мы знакомились в первой части нашего учебника;

αόριστος – прошедшее совершенное (διάβασα – прочитал, έγραψα – написал), о нем мы будем говорить в этом уроке;

υπερσυντέλικος – предпрошедшее время, о котором мы будем говорить в дальнейшем.

Образования аориста глаголов активной формы I спряжения

В первой части нашего учебника мы говорили о таком явлении, как приращение (урок 12, стр. 82). Слог ε, который при переносе ударения для образования прошедшего несовершенного времени как бы «приращивается», прибавляется к согласному, стоящему в начале слова, например:

βλέπω (вижу) – έβλεπα (видел)
τρέχω (бегу) – έτρεχα (бегал) и т.д.

При образовании аориста мы видим нечто похожее: у двусложных глаголов появляется приращение, переносится ударение на слог выше и происходит изменение основы и окончания глагола, например:

δείχνω (показываю) – έδειξα (показал)
κόβω (режу) – έκοψα (отрезал)
λούζω (мою) – έλουσα (вымыл)

Спряжение неправильных глаголов

Неправильные глаголы образуют аорист от другого корня, а также путем изменения корневой гласной или согласной, например:

βλέπω (смотреть) – είδα (увидел)
λέω (говорить) – είπα (сказал)
πίνω (пить) – ήπια (выпил)
παίρνω (брать) – πήρα (взял) и другие.

βλέπω		
I лицо	είδα	είδαμε
II лицо	είδες	είδατε
III лицо	είδε	είδαν

Значение и употребление аориста

Аорист обозначает законченное в прошлом действие и употребляется для выражения действия уже свершившегося в определенный отрезок времени:

Χτες το πρωί έγραψα αυτό το γράμμα. – Вчера утром я написал это письмо.
Το μάθημα τελείωσε αργά το βράδυ. – Урок закончился поздно вечером.
Πολλές φορές διάβασα αυτό το γράμμα. – Я много раз читал это письмо.

Аорист переводится на русский язык прошедшим временем глаголов как совершенного, так и несовершенного видов в зависимости от того смысла, который мы придаём своим словам.

Упражнение 1. Проспрягайте следующие глаголы в аористе и составьте с ними предложения.

Επιτρέπω, γυρίζω, διδάσκω, καθαρίζω, ποτίζω, πλέκω, αρχίζω, ακούω.

Упражнение 2. Поставьте данные глаголы в аористе:

1. Κοιτάζω στο παράθυρο.
2. Ανοίγω την τσάντα.
3. Τελειώνω το μάθημα.
4. Τα παιδιά περιγράφουν την φύση.
5. Διορθώνω τα γραπτά μου.
6. Καθαρίζω το δωμάτιό μου.
7. Η γιαγιά πλέκει το σκουφάκι.
8. Πίνω το τσάϊ και κάνω βόλτα.

Упражнение 3. Прочтите, переведите и объясните употребление аориста.

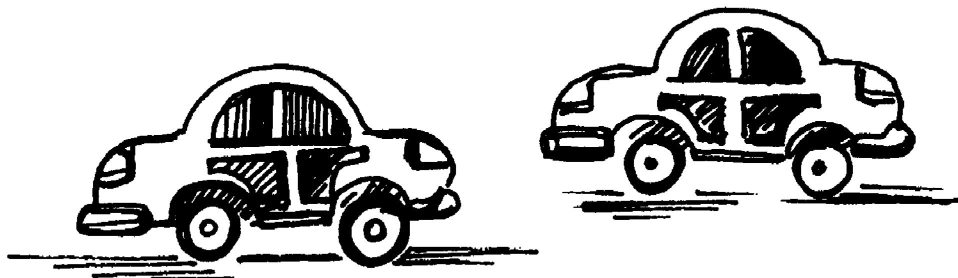
1. Η δασκάλα έκλεισε την πόρτα και άρχισε το μάθημα.
2. Διόρθωσα τα λάθη στο τετράδιο και έγραψα την τρίτη άσκηση.
3. Μας δίδαξε τα ελληνικά μια καλή δασκάλα.
4. Τελειώσαμε το μάθημα της ελληνικής γλώσσας στις 2 η ώρα και ανοίξαμε την πόρτα και τα παράθυρα στην τάξη.
5. Τους έδωσα τα βιβλία, τα στυλά και τα τετράδια.

Упражнение 4. Переведите.

1. Я написал первое упражнение и закрыл тетрадь.
2. Почему твоя подруга не сделала сегодня урок?
3. Анастасия вытерла доску и посмотрела на учительницу.
4. Новый греческий текст мы перевели быстро.
5. Бабушка вернулась из театра вечером.
6. Где работал в прошлом году твой отец?
   – В прошлом году он работал в университете.
7. Когда начался ваш урок? – Урок начался вовремя.

Упражнение 5. Поставьте нужные предлоги.

1. Η Ελένη δεν ξέρει που είναι η βιβλιοθήκη ..... αυτό δεν παίρνει τα βιβλία.
2. ..... ποιά μιλάτε; – Μιλούμε ..... την δασκάλα μουσικής.
3. ..... που είναι αυτή η βαλίτσα;
4. Η αδερφή μου γράφει συχνά γράμματα ..... τους γονείς μας.
5. Το αυτοκίνητο αυτό είναι ίδιο ..... εκείνο.

Упражнение 6. Переведите.

1. Вы куда едете? – Мы едем на Кипр.
2. Девочки разговаривают с учительницей.
3. С кем вы идете на прогулку? – С бабушкой и дедушкой.
4. Мы выходим из дома утром и возвращаемся вечером.
5. Хотят ваши дети играть в мяч?
6. Я часто говорю с мамой о моих занятиях в школе.
7. Что ты знаешь об этом мальчике?
8. О ком вы говорите? – О нашей новой учительнице.

§ 2. Обозначение времени

При обозначении времени (при ответе на вопрос: «Который час?» – «Τι ώρα είναι;») употребляется глагол **είναι**, соответствующее количественное числительное и существительное **η ώρα**, которое обычно опускается:

Τι ώρα είναι τώρα, παρακαλώ; – Τώρα είναι έξι (η ώρα).

Когда мы сообщаем время до половины часа, то используем союз **και** и называем, в отличие от русского, прошедший час. Слово λεπτό (минута) обычно опускается.

Например:

5.05 – Είναι πέντε (η ώρα) και πέντε (λεπτά). – Пять минут шестого.

10.20 – Είναι δέκα (η ώρα) και είκοσι (λεπτά). – Двадцать минут одиннадцатого.

7.25 – Είναι επτά και είκοσι πέντε. – Двадцать пять минут восьмого.

Если мы назваем время после половины часа, то употребляем предлог ***παρά*** (без) и указываем последующий час. Слово λεπτό (минута) и в этом случае обычно опускается.

5.40 – Είναι έξι παρά είκοσι. – Без двадцати шесть.

8.55 – Είναι εννέα παρά πέντε. – Без пяти девять.

Существует и другой вариант обозначения времени:

6.40 – Είναι έξι (η ώρα) και σαράντα (λεπτά). – Шесть часов сорок минут.

9.50 – Είναι εννέα (η ώρα) και πενήντα (λεπτά). – Девять часов пятьдесят минут.

Когда мы обозначаем половину часа, то употребляем неизменяемую форму **-μιση** (после гласной) и **-ήμιση** (после согласной), которая добавляется к количественному числительному, указывающему час, например:

6.30 – Είναι εξήμιση. – Полседьмого.

3.30 – Είναι τρεισήμιση. – Полчетвертого.

9.30 – Είναι εννεάμιση. – Полдесятого.

4.30 – Είναι τεσσερεσήμιση. – Полпятого.

Если мы обозначаем четверть часа, то употребляем слово **τέταρτο** (четверть).

5.15 – Είναι πέντε και τέταρτο. – Четверть шестого.

9.45 – Είναι δέκα παρά τέταρτο. – Без четверти десять.

При ответе на вопрос «Τι ώρα;» (В какое время? В котором часу?) употребляется числительное с артиклем женского рода с предлогом **σε** и словом **η ώρα**.

Στη μία (η ώρα). – В час.

Στις έξι (η ώρα). – В шесть (часов).

Στις εξήμιση. – В полседьмого.

Στις τέσσερις και τέταρτο. – В четверть пятого.

Если вам задали вопрос «Τι ώρα είναι;» (Который час?), вы можете отвечать как кратко, так и в полной форме.

Τι ώρα είναι;

Είναι πέντε και δέκα.
Είναι πέντε η ώρα και δέκα λεπτά.
Πέντε.
Έξι παρά δέκα.
Μιάμιση. и т.д.

При ответе на вопрос «Τι ώρα είναι;» можно добавлять наречие **ακριβώς** – точно, ровно.

Τι ώρα είναι; – Δέκα ακριβώς. (Который час? – Ровно десять.)

В Греции счет времени ведется **до полудня** (πριν από το μεσημέρι, или προ μεσημβρίας, сокращенно π.μ.) и **после полудня** (μετά το μεσημέρι, или μετά μεσημβρίαν, сокращенно μ.μ.). На письме это имеет следующие обозначения: 8 π.μ., 5 μ.μ.

Упражнение 7. Ответьте на вопрос: Τι ώρα είναι;

5.20, 1.20, 3.15, 11.10, 12.40, 3.20, 6.15, 10.30, 1.00, 5.25, 3.30, 4.20, 2.05, 13.40, 12.45, 10.00.

Упражнение 8. Переведите.

1. В котором часу дети уходят в школу? – Они уходят ровно в восемь.
2. Который сейчас час? – Сейчас половина шестого.
3. Когда заканчивается урок греческого языка? – Урок заканчивается ровно в два часа.
4. В котором часу приходит мама домой? – Она приходит в пять часов.
5. В котором часу вы садитесь за уроки? – Мы садимся за уроки в шесть.
6. Сколько часов вы учитесь? – Каждый день мы учимся семь часов.
7. Когда вы обедаете? – Мы обедаем ровно в три.

При обозначении временных промежутков в греческом языке используются предлоги σε, με, πριν, ως, μέχρι, παρά. Эти предлоги используются с винительным падежом в следующих значениях.

Σε – в значении **в**, **через**.

Κάνουμε μαθήματα στις έξι.

Τρώμε στις πέντε.

Η παράσταση αρχίζει σε μία ώρα.

Η συναυλία τελειώνει σε μισή ώρα.

Με – при обозначении промежутка времени или срока – **с, до, между**.
Το βράδυ έξι με επτά έχω μουσική.

Ως, μέχρι(ς) – используется для обозначения места и времени – **до**.
Απο τις έξι ως τις δέκα είναι ανοιχτή η βιβλιοθήκη μας.
Ως πότε; (До какого времени?) – Ως το βράδυ (до вечера).
Ως τώρα δεν ξέρει τίποτα. (До сих пор она ничего не знает.)
Μέχρι το σχολείο πάμε μαζί. (До школы мы идем вместе.)
Μέχρι εκεί πάνω να πάμε είναι εύκολο. (Дойти туда, до вершины, легко.)

Παρά используется в значении **без**.
Δύο παρά πέντε.

Πριν может использоваться как с винительным, так и с родительным падежом.
Πριν πολλά χρόνια. (Много лет назад.)
Πριν την ώρα. Πριν της ώρας. (Раньше времени.)

Часто мы можем видеть предлог **πριν** в сочетании с предлогом **από**.
Πριν από μας – до нас.
Πριν από το σχολείο μας – до нашей школы.

Упражнение 9. Поставьте предлоги.

1. Το μάθημα της ελληνικής γλώσσας αρχίζει ..... ώρα.
2. Έχω μουσική το απόγευμα έξι ..... επτά.
3. Σήμερα κάνουμε βόλτα ..... πέντε.
4. Σήμερα ο πατέρας γύρισε στο σπίτι ..... της ώρας.
5. Γράφουμε ..... στυλό.
6. .....χτες δεν το γνώριζε.
7. Τελειώσαμε τα μαθήματα ..... το απόγευμα.
8. Γύρισα από την Αθήνα ..... πολλά χρόνια.
9. Τρώω ..... μία ..... δύο.
10. ..... από το σχολείο είναι η εκκλησία.

Упражнение 10. Переведите.

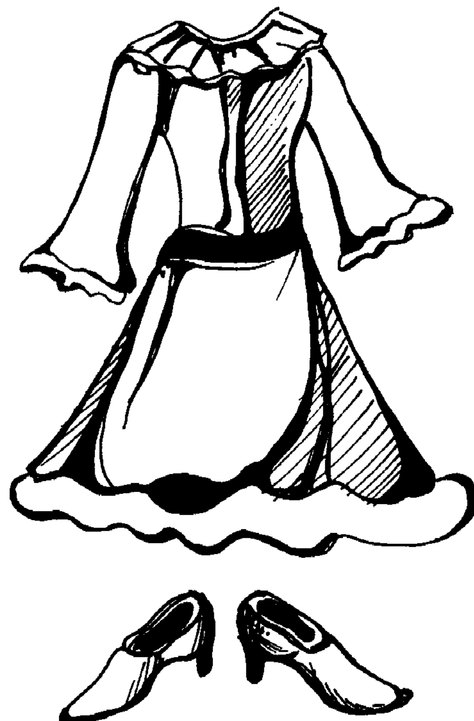
1. От дома до школы мы идем вместе с дедушкой. 2. Наш урок начинается через час. 3. Мама работает в банке с утра до вечера. 4. С пяти до восьми вечера мы обычно делаем уроки. 5. Вангелис перевел текст раньше всех. 6. До сегодняшнего дня бабушка не знала об этом ничего. 7. Папа вернулся из Салоник в восемь часов вечера. 8. Сейчас без пятнадцати три, а наш урок заканчивается в 3.30. 9. Ольга написала упражнение раньше меня. 10. Бабушка прожила в Греции до зимы.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Η κυρία Νικολοπούλου:	Δεν ξέχασες παιδί μου ότι απόψε πάμε θέατρο;
Η Πολυξένη:	Πως! Μπορώ να ξεχάσω, μαμά πως πάμε στο μπαλέτο «Ωραία Κοιμωμένη» του Τσαϊκόφσκι!
Η κυρία Νικολοπούλου:	Τα ρούχα σου είναι έτοιμα! Να τα – το μεταξωτό ροζ φόρεμα, μαύρα λουστρίνια και τα άσπρα καλτσόν. Τα μαλλιά σου θα τα κάνω εγώ πριν πάμε.
Η Πολυξένη:	Εσύ, τι θα φορέσεις, μαμά;
Η κυρία Νικολοπούλου:	Εγώ – το βελούδινο καφέ ταγιέρ μου και μία μεταξωτή πράσινη μπλούζα που μου έφερε ο πατέρας σου από την Ελλάδα.
Η Πολυξένη:	Και ο πατέρας δε θα πάει στο θέατρο;
Η κυρία Νικολοπούλου:	Πως! Θα πάει οπωσδήποτε, αλλά μετά το γραφείο του. Εμείς θα πάμε μαζί μόνοι μας και θα τον περιμένουμε εκεί.
Η Πολυξένη:	Ωραία!

Λεξιλόγιο

ξεχνώ – забывать
απόψε – сегодня вечером
μπορώ να ξεχάσω – можно ли забыть!
τα ρούχα – одежда
μεταξωτός – шёлковый
το φόρεμα – платье
τα λουστρίνια – туфли лакированные
τα καλτσόν – колготы
φορώ – носить (об одежде)
βελούδινος – бархатный
το ταγιέρ – женский костюм (юбка и жакет)
οπωσδήποτε – обязательно
το γραφείο – контора, офис

ΚΕΙΜΕΝΟ

Прочтите, переведите и перескажите текст.

Τα ρούχα (часть 1)

Ο κάθε άνθρωπος έχει για κάθε εποχή αρκετά ρούχα, τα οποία φυλάει στις ντουλάπες του. Παλαιά τα ρούχα τα φύλαγαν σε σεντούκια.

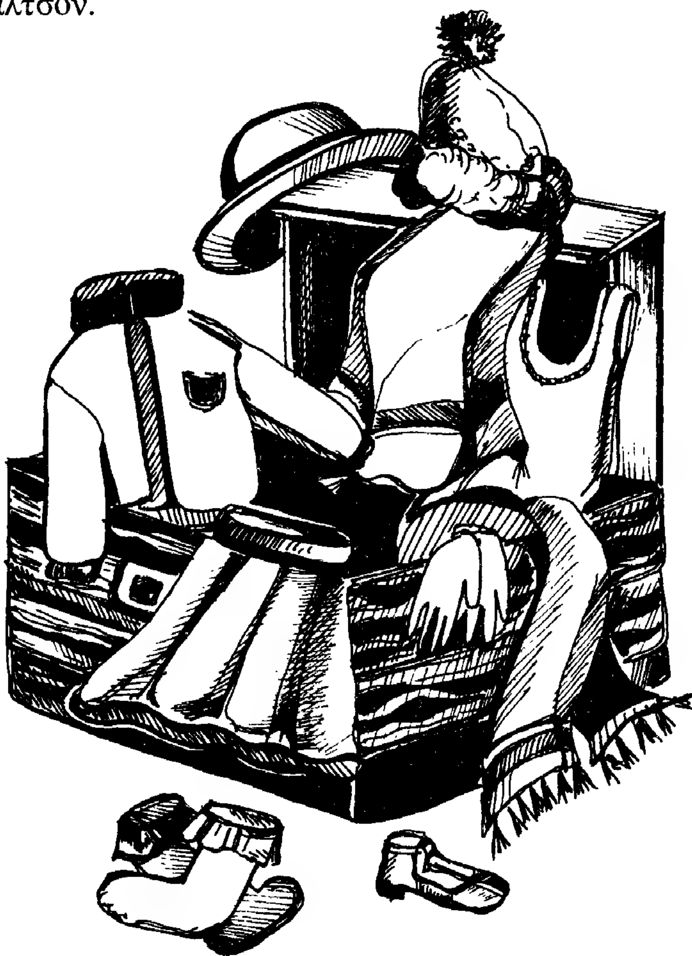
Την άνοιξη και το καλοκαίρι δεν βάζουμε πολλά ρούχα.

Φοράμε βαμβακερές μπλούζες, φούστες, μεταξωτά φορέματα, φανέλες, παντελόνια (μακριά και κοντά), ψάθινα καπέλλα, μαντήλια για τον ήλιο. Στα πόδια μας βάζουμε δερμάτινα πέδιλα, πάνινα παπούτσια, για εκδρομές – αθλητικά παπούτσια με καλτσάκια.

Το φθινόπωρο, όταν αρχίζουν οι βροχές και η ψύχρα οι γονείς βάζουν στα παιδιά τους πιό χοντρά ρούχα: μάλλινες ζακέτες και φορέματα, τα πουλόβερ, τα μπουφάν, τα αδιάβροχα και γκαμπαρντίνες ή παλτό. Βάζουν επίσης τα γάντια και τα κασκόλ, χοντρά παπούτσια, μάλλινες κάλτσες και τα καλτσόν.

Λεξιλόγιο

αρκετά – достаточное количество
φυλάω – хранить
το σεντούκι – сундук
βαμβακερός – хлопчатобумажный
η μπλούζα – блузка
η φούστα – юбка
η φανέλα – майка
τα παντελόνια – брюки
ψάθινος – соломенный
το καπέλο – шляпа, шапка
το μαντήλι – платок
δερμάτινος – кожаный
τα πέδιλα – босоножки
πάνινος – парусиновый
αθλητικός – спортивный
τα καλτσάκια – носочки
το μπουφάν – куртка
η γκαμπαρντίνα – плащ
τα γάντια – перчатки
το κασκόλ – шарф

Ответьте на вопросы к тексту

1. Τι έχουν οι άνθρωποι για κάθε εποχή;
2. Που φυλάμε τα ρούχα;
3. Τι φοράμε την άνοιξη και το καλοκαίρι;
4. Όταν αρχίζει το φθινόπωρο αλλάζουν τα ρούχα μας;
5. Τι βάζουμε όταν κάνει κρύο;

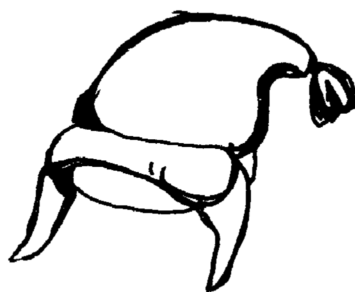
Упражнение 11. Составьте маленькие рассказы по данным темам, используя предложенные слова.

Τι φορούν τα αγόρια;
Πουκάμισο, καπέλο, κάλτσες, μπότες, μπουφάν, πουλόβερ, τα παντελόνια, σακάκι, γάντια.
Τι φορούν τα κορίτσια;
Φόρεμα, μπλούζα, καλτσόν, φούστα, πέδιλα, μπότες, γάντια, μαντήλι, σκούφο, καπέλο, γούνα, μπουφάν, σακάκι, παντελόνια.

Упражнение 12. Переведите. Замените в предложениях единственное число на множественное.

1. Το παιδί φορεί το μπουφάν, καπέλο, παντελόνι και πουλόβερ.
2. Παίρνω ένα ωραίο κασκόλ.
3. Όταν κάνει κρύο βάζω το χοντρό μου παλτό.
4. Όταν χιονίζει βάζω τη γούνα.
5. Δεν μου αρέσει κοντή φούστα.
6. Το φόρεμα σου είναι σαν καινούργιο.

Упражнение 13. Переведите.

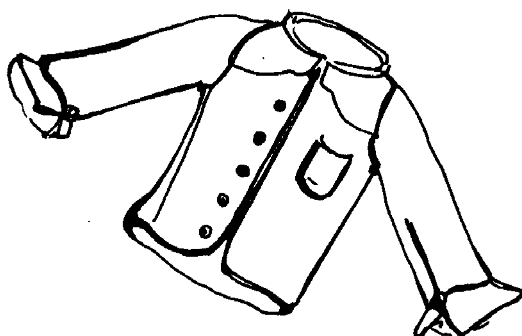
1. Моя сестра любит носить черные юбки.
2. Алексис не хочет надевать эту куртку.
3. Маргарита каждый день надевает в школу белую блузку.
4. Елена надевает свое красное платье с белым воротником.
5. Когда дует ветер, Манолис надевает теплое пальто.

Упражнение 14. Составьте диалоги по данным темам.

1. Вы готовитесь идти на праздничный вечер в греческую школу и обсуждаете с сестрой свои наряды.

2. В школе проводятся спортивные состязания. Обсудите с другом, в чем вы будете одеты.

3. Ваш класс едет на экскурсию за город. Поговорите с родителями, какую одежду вам надеть.

Урок 4
Μάθημα 4ο

§ 1. Аорист – αόριστος. Сигматичный и асигматичный аорист.
§ 2. Спряжение глаголов λέγω – λέω, πηγαίνω – πάω.
Текст. Το κείμενο. «Τα ρούχα» (2).

§ 1. Аорист – αόριστος. Сигматичный и асигматичный аорист

В греческом языке различают два вида аориста глаголов активной формы первого спряжения:

сигматичный – συγματικός αόριστος (у которого в окончании есть буква Σ – сигма) и асигматичный – άσυγμος αόριστος (у которого в окончании нет буквы Σ).

Сигматичный аорист глаголов активной формы первого спряжения образуется следующим образом:

πιάνω (хватать) – έπιασα (схватил)		
I лицо	έπιασα	πιάσαμε
II лицо	έπιασες	πιάσατε
III лицо	έπιασε	έπιασαν (πιάσανε)

Если основа глагола оканчивается на приводимые ниже согласные, то при образовании аориста мы получаем следующие окончания:

1. π, β, φ, πτ, φτ + σα = **ψα**
επιτρέ**π**ω (разрешать) – επέτρε**ψ**α (разрешил)
κό**β**ω (резать) – έκο**ψ**α (отрéзал)
γρά**φ**ω (писать) – έγρα**ψ**α (написал)

2. κ, γ, χ, χν, σκ, σσ, ττ + σα = **ξα**
πλέ**κ**ω (вязать) – έπλε**ξ**α (связал)
ανοίγω (открывать) – άνοι**ξ**α (открыл)
υπάρ**χ**ω (существовать, быть) – υπήρ**ξ**α (был, пробыл)
ρί**χν**ω (бросать) – έρρι**ξ**α (бросил)

3. ζ, θ, τ, σ + σα = **σα** или **ξα**
βαδίζω (шагать) – βάδι**σα** (прошагал)
αρέ**σω** (нравиться) – άρε**σα** (понравился)

4. ν + σα = **σα**
πιάνω (хватать) – έπια**σα** (схватил)
σβήνω (гасить) – έσβη**σα** (погасил)

Если основа глагола оканчивается на гласную или диграф (α, ει, υ, ου), то окончание будет **σα**.
περπατάω (ходить) – περπάτησα (прошёл)
αποκλείω (исключать) – απέκλεισα (исключил)
ακούω (слушать) – άκουσα (услышал)

Окончания αυ, ευ, αι в сочетании с σα преобразуются в **ψα**.
παύω (прекращать) – έπαψα (прекратил)
καίω (жечь) – έκαψα (сжёг)
χορεύω (танцевать) – χόρεψα (станцевал)

Спряжение глаголов активной формы в сигматичном аористе

αγοράζω (покупать) – αγόρασα (купил)		
I лицо	αγόρασα	αγοράσαμε
II лицо	αγόρασες	αγοράσατε
III лицо	αγόρασε	αγόρασαν

γράφω (писать) – έγραψα (написал)		
I лицо	έγραψα	γράψαμε
II лицо	έγραψες	γράψατε
III лицо	έγραψε	έγραψαν

ανοίγω (открывать) – άνοιξα (открыл)		
I лицо	άνοιξα	ανοίξαμε
II лицо	άνοιξες	ανοίξατε
III лицо	άνοιξε	άνοιξαν

Асигматичный аорист

Данный тип аориста глаголов активной формы I спряжения образуется путем прибавления следующих окончаний:

I лицо	-α	-αμε
II лицо	-ες	-ετε
III лицо	-ε	-αν(ε)

Асигматичный аорист образуют:
1. Неправильные глаголы,
2. Большинство глаголов с окончанием -αίνω,
3. Глаголы на -ίνω, -ύνω, а также – с основой на согласные λ (λλ), ρ, λν, ρ, ρν.

Спряжение глаголов активной формы в асигматичном аористе

κάνω (делать), μαθαίνω (учить)				
I лицо	έκαν<u>α</u>	έμαθ<u>α</u>	κάν<u>αμε</u>	μάθ<u>αμε</u>
II лицо	έκαν<u>ες</u>	έμαθ<u>ες</u>	κάν<u>ατε</u>	μάθ<u>ατε</u>
III лицо	έκαν<u>ε</u>	έμαθ<u>ε</u>	έκαν<u>αν</u>	έμαθ<u>αν</u>

Упражнение 1. Проспрягайте следующие глаголы в аористе и составьте с ними предложения.

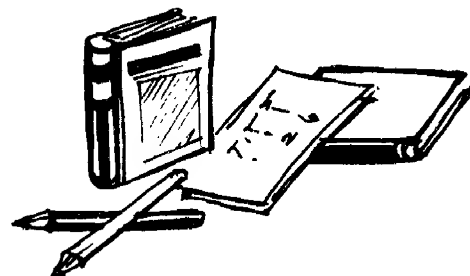
Κοιτάζω, χορεύω, ετοιμάζω, σβήνω, σπουδάζω, βλέπω, δίνω, παίρνω.

Упражнение 2. Поставьте данные глаголы в аористе:

1. Η Ελένη πρώτα ετοιμάζει τα μαθήματα και μετά κάνει στο πάρκο βόλτα με τη φίλη της.
2. Σχηματίζω φράσεις με τις νέες λέξεις του μαθήματος και τις γράφω στο τετράδιο.
3. Σβήνω τον πίνακα και γράφω ξανά τις νέες λέξεις.
4. Τα παιδιά ακούνε ελληνική μουσική.
5. Μαθαίνω ελληνικους χορούς.
6. Λέω την αλήθεια.
7. Παίρνω τα χρήματα.

Упражнение 3. Прочтите, переведите и объясните употребление аориста.

1. Έμαθα τα ελληνικά στην Αθήνα.
2. Πέντε χρόνια έμεινα στο Ψυχικό στην Αθήνα.
3. Που έτρεξε τόσο γρήγορα;
4. Η μαμά γύρισε στο σπίτι αργά σήμερα.
5. Έκλεισες την πόρτα, Ελένη;
6. Πήρα το κλειδί από το εξοχικό μας σπίτι και το έβαλα στην τσέπη μου.
7. Κοίταξα πίσω και έπεσα.
8. Έμαθα τα ελληνικά στο Σχολείο.

Упражнение 4. Переведите.

1. Куда побежали дети? – Дети побежали к морю.
2. Я всегда исправляла ваши ошибки.
3. Греческому нас научила прекрасная преподавательница.
4. Почему вы не полили сегодня цветы?
5. Я еще не купил греческий словарь.
6. Где ты выучил греческий?
7. Почему ты не выпил чай?
8. Где ты нас увидел?
9. Только у одной девочки из нашего класса есть такая книга.
10. Мы часто ездим в Грецию на один-два месяца.

Упражнение 5. Поставьте нужные предлоги.

1. Κάθε χρόνο τα παιδιά μας πάνε στη θάλασσα: – ..... λίγες μέρες.
2. Γράφουμε ..... τετράδιο ..... μολύβι.
3. Τι έχετε ..... τσάντα σας;
4. ..... πόση ώρα φεύγει η δασκάλα μας;
5. ..... που πάνε τα παιδια;

ПОГОВОРКА

Παπούτσι από τον τόπο σου
και ας είναι μπαλωμένο.

Своя обувь, пусть даже
и в заплатах, лучше чужой.

Старый друг
лучше новых двух.

§ 2. Спряжение глаголов λέγω – λέω, πηγαίνω – πάω в настоящем времени. Κλίση των ρημάτων λέγω – λέω, πηγαίνω – πάω στον ενεστώτα

Глаголы λέγω – λέω (говорить) и πηγαίνω – πάω (идти) очень распространены в разговорной речи, они имеют два варианта спряжения. Второй вариант спряжения у глагола πηγαίνω употребляется часто, а форма λέγω используется очень редко, чаще всего встречается глагол λέω. Спрягаются они следующим образом:

λέγω – λέω				
I лицо	λέγω	λέω	λέγο(υ)με	λέμε
II лицо	λέγεις	λές	λέγετε	λέτε
III лицо	λέγει	λέει	λέγουν	λένε

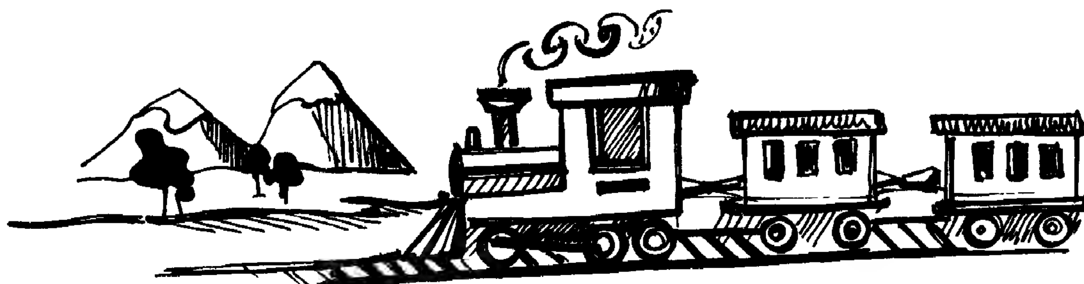
πηγαίνω – πάω				
I лицо	πηγαίνω	πάω	πηγαίνο(υ)με	πάμε
II лицо	πηγαίνεις	πας	πηγαίνετε	πάτε
III лицо	πηγαίνει	πάει	πηγαίνουν	πάν(ε)

Упражнение 6. Прочтите, переведите и ответьте на вопросы.

1. Που πάτε; 2. Τι λες; 3. Που πάει η μαμά σου; 4. Καταλαβαίνετε καλά τι σας λέω; 5. Το τραίνο πάει μακρυά; 6. Η φίλη σου ξέρει που πάει; 7. Πάμε μαζί βόλτα; 8. Που πας; 9. Δεν καταλαβαίνω τι λέει. 10. Πως πάτε; 11. Πηγαίνετε μαζί στο σχολείο;

Упражнение 7. Переведите.

1. Я не знаю, что вы говорите. 2. Куда они идут? – В школу. 3. Что он говорит? 4. Они знают хорошо, что говорят. 5. Почему дети не идут гулять?

ΚΕΙΜΕΝΟ

Прочтите, переведите и перескажите текст.

Τα ρούχα (часть 2)

Ο χειμώνας στην Ελλάδα δεν είναι βαρύς. Γι' αυτό οι έλληνες φορούν μάλλινα σακάκια ή παλτό με κασκόλ, οι γυναίκες βάζουν τα μάλλινα ταγιέρ και χοντρές μπλούζες.

Στη Ρωσία, που είναι βόρεια χώρα, οι άνθρωποι το χειμώνα βάζουν γούνινα καπέλα, γάντια και χοντρές μπότες φοδραρισμένες με γούνα, γούνες και τα μπουφάν με πούπουλο.

Όταν πάμε έξω – φοράμε ρούχα της εκδρομής. Στην εκκλησία, στο θέατρο και στις γιορτές φοράμε τα καλά μας.

Λεξιλόγιο

βαρύς – суровый (о климате)
το σακάκι – пиджак
βόρειος – северный
φοδραρισμένος – на подкладке
γούνα – мех
η γούνα – шуба
το πούπουλο – пух

Ответьте на вопросы к тексту

1. Πως είναι ο χειμώνας στην Ελλάδα;
2. Στη Ρωσία τι φοράνε τα παιδιά το χειμώνα;
3. Και τι φοράνε το καλοκαίρι;

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Ο Κώστας: Μπαμπά! Μου έλεγες πως το χειμώνα θα πάμε εκδρομή στη Πάρνηθα!

Ο πατέρας: Βεβαίως, παιδί μου, θα πάμε! Θα φορέσεις τα νέα αθλητικά σου παπούτσια με μάλλινες κάλτσες, θα βάλεις το νέο γαλάζιο μπουφάν σου με τα κόκκινα κουμπιά που αγοράσαμε μαζί στην Πάτρα.

Ο Κώστας: Η Ελπίδα δε θα πάει μαζί μας;

Ο πατέρας: Πως δε θα πάει! Μπορεί να μη πάει η Ελπίδα στη Πάρνηθα! Τόσα διαβάζαμε για το βουνό αυτό! Αφού πήρε ειδικά για την εκδρομή ένα καφέ σάκκο, δύο γαλάζια γάντια, ένα πράσινο κασκόλ, κίτρινο σκουφάκι και άσπρο με ροζ πουλόβερ με λαιμό – σαν παπαγάλος θα είναι.

Ο Κώστας: Ναι, της αρέσουν διάφορα παρδαλά χρώματα!

Λεξιλόγιο

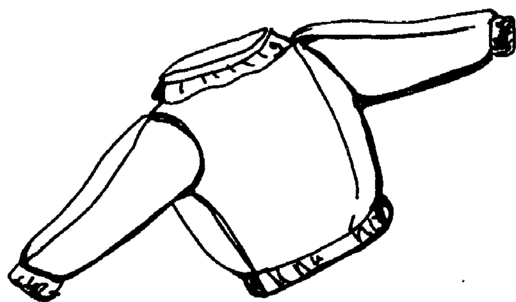
η Πάρνηθα – Парнис – гора в Аттике, недалеко от Афин
μάλλινος – шерстяной
το κουμπί – пуговица
ο σάκκος – рюкзак
παρδαλός – пёстрый

Упражнение 8. Ответьте на вопросы.

1. Τι φορεί ο Κώστας στην εκδρομή;
2. Που θα πάει με τον πατέρα του;
3. Που αγόρασε το νέο μπουφάν του;
4. Που θα πάει η Ελπίδα;
5. Τι πήρε η Ελπίδα για την εκδρομή;
6. Τι της αρέσει;

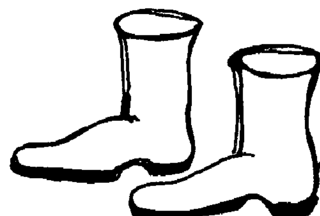
Упражнение 9. Составьте предложения с данными словами.

1. Φορώ, σακάκι, καλοκαίρι, πάω, έξω, φούστα, παντελόνι, πουκάμισο, μπλούζα, ζακέτα.
2. Προτιμώ, παπούτσια, μαύρος, βροχή, χοντρός, γάντια.
3. Βάζω, αδιάβροχο, αέρας, βροχή, καπέλο, πουλόβερ.
4. Αγαπώ, άσπρος, πουκάμισο, μπλούζα, μαύρος, φούστα.

Упражнение 10. Переведите.

1. Мария всегда держит в сумке теплые перчатки.
2. Бабушка любит теплые платки.
3. Все дети нашей школы надевают на экскурсии красивые легкие куртки.
4. Я не хочу надевать черный свитер, я люблю зеленый.
5. Мама покупает Косте красивые детские сапоги.

Урок 5
Μάθημα 5ο

§ 1. Склонение и употребление личных местоимений.
§ 2. Обозначение национальной принадлежности.
Το κείμενο. «Στο μάθημα γεωγραφίας».

§ 1. Личные местоимения – προσωπικές αντωνυμίες

Склонение

I лицо

Падеж (Πτώση)	**Единственное число**		**Множественное число**	
	Сильная форма	***Слабая форма***	***Сильная форма***	***Слабая форма***
Ονομαστική πτώση (именительный падеж)	εγώ (я)	–	εμείς (мы)	–
Γενική πτώση (родительный падеж)	εμένα (мне)	μου (мне)	εμάς (нам)	–
Αιτιατική πτώση (винительный падеж)	(ε)μένα, με (меня)	με (меня)	εμάς, μας (нас)	μας (нас)
Κλητική πτώση (звательный падеж)	–	–	–	–

II лицо

Πτώση	**Единственное число**		**Множественное число**	
	Сильная форма	***Слабая форма***	***Сильная форма***	***Слабая форма***
Ονομαστική πτώση	(ε)σύ (ты)	–	(ε)σείς (вы)	–
Γενική πτώση	εσένα (тебе)	σου (тебе)	εσάς (вам)	–
Αιτιατική πτώση	(ε)σένα, σε (тебя)	σε (тебя)	εσάς, σας (вас)	σας (вас)
Κλητική πτώση	(ε)σύ (ты)	–	–	–

III лицо
Мужской род

Πτώση	**Единственное число**		**Множественное число**	
	Сильная форма	***Слабая форма***	***Сильная форма***	***Слабая форма***
Ονομαστική πτώση	αυτός (он)	τος (он)	αυτοί (они)	τοι (они)
Γενική πτώση	αυτού (ему)	του (ему)	αυτών (им)	τους (им)
Αιτιατική πτώση	αυτόν (его)	τον (его)	αυτούς (их)	τους (их)

III лицо
Женский род

Πτώση	**Единственное число**		**Множественное число**	
	Сильная форма	***Слабая форма***	***Сильная форма***	***Слабая форма***
Ονομαστική πτώση	αυτή (она)	τη (она)	αυτές (они)	τες (они)
Γενική πτώση	αυτής (ей)	της (ей)	αυτών (им)	τους (им)
Αιτιατική πτώση	αυτή(ν) (её)	τη(ν) (её)	αυτές (их)	τις (τες) (их)

III лицо
Средний род

Πτώση	**Единственное число**		**Множественное число**	
	Сильная форма	***Слабая форма***	***Сильная форма***	***Слабая форма***
Ονομαστική πτώση	αυτό (оно)	το (оно)	αυτά (они)	τα (они)
Γενική πτώση	αυτού (ему)	του (ему)	αυτών (им)	τους (им)
Αιτιατική πτώση	αυτό (его)	το (его)	αυτά (их)	τα (их)

В 11-м уроке первой части нашего учебника говорилось о сильной и слабой формах притяжательных местоимений. Так называемая сильная форма используется в том случае, когда личные местоимения стоят в предложении отдельно:

Εσύ βλέπεις τι δείχνω;

Αυτά πρέπει να κάνουν αυτό (όχι εσείς).

Ποιανού γράφεις το γράμμα; – Σ' αυτήν.

Для усиления сильной формы личных местоимений может употребляться прилагательное **ο ίδιος**:

Αυτός ο ίδιος μεταφράζει αυτό το βιβλίο. – Он сам переводит эту книгу.

Следует запомнить, что с предлогами употребляются только сильные формы личных местоимений в винительном падеже:

Παίρνω απ'αυτήν το τετράδιό μου.
Η Ελένη στέλνει δέματα σε μένα.

Часто встречается самостоятельное употребление сильных форм личных местоимений. Это происходит при ответах на вопросы **ποιόν, ποιά** (кого?), **ποιανού, ποιανής, τίνος, τίνων, ποιανών** (чей, чья?):

Ποιανού δίνεις το γράμμα; – Εσάς.
Ποιόν ακούς; – Αυτόν.
Ποιανού γράφεις αυτό; – Εσένα.

Как уже говорилось, слабые формы личных местоимений самостоятельно в предложении не употребляются, а только – с глаголами, например:

Σας καταλαβαίνω. (Вас понимаю.)
Τους ξέρω. (Их знаю.)
Δέν τον βλέπω. (Его не вижу.)

В греческом языке встречаются обороты речи, где совмещаются и сильные, и слабые формы личных местоимений. Это делается для усиления смысла высказывания.

Εμένα με ..... – Με ..... εμένα.
Εσένα σε ..... – Σε ..... εσένα.
Εμένα μου ..... – Μου ..... εμένα. и т.д.

Εμένα με λένε Κώστα. (Меня зовут Костя.)
Αυτήν την αγαπούν όλοι. (Её любят все.)
Εμένα μου μιλούν. (Мне говорят.)
Εμένα με ξέρει. Με ξέρει εμένα. (Меня знает. Знает меня.)
Εσένα σε ξέρει. Σε ξέρει εσένα. (Тебя знает. Знает тебя.)
Αυτή τη ξέρει. Τη ξέρει αυτή. (Её знает. Знает её.)
Αυτόν τον ξέρει. Τον ξέρει αυτόν. (Его знает. Знает его.)
Εμάς μας ξέρει. Μας ξέρει εμάς. (Нас знает. Знает нас.)
Εσάς σας ξέρει. Σας ξέρει εσάς. (Вас знает. Знает вас.)
Αυτούς τους ξέρει. Τούς ξέρει αυτούς. (Их знает. Знает их.)

Упражнение 1. Прочтите и переведите.

1. Την βλέπετε; Την βλέπω. Δεν την βλέπω.
2. Μας καταλαβαίνετε; Σας καταλαβαίνουμε. Δεν σας καταλαβαίνουμε.
3. Σε ακούω, μα εσύ δε με ακούς.
4. Εμάς μας γράφουν, και εσάς δε σας γράφουν.
5. Που είναι οι αδερφές σου; Να τες.
6. Που είναι ο πατέρας σου; Να τος.
7. Τους ξέρεις αυτούς τους δασκάλους; Ναι, αυτούς τους ξέρω καλά.
8. Εμένα με ξέρετε; Όχι εσάς δεν σας ξέρουμε.
9. Τον κοιτάζουν όλοι. Αυτόν τον κοιτάζουν όλοι. Αυτόν κοιτάζουν όλοι.
10. Τους ακούω καλά. Αυτούς τους ακούω καλά.

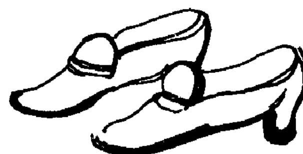
Прочтите и переведите диалоги:

Α΄

– Σε φωνάζει η δασκάλα, Παναγιώτη.
– Εμένα;
– Ναι, εσένα, εσένα.
– Όχι, κάνεις λάθος. Δε με φωνάζει εμένα, Χρυσούλα. Άλλον φωνάζει, όχι εμένα.
– Όχι, όχι, εσένα σε φωνάζει, το ξέρω.

Β΄

– Εμένα με λένε Αγάπη, εσένα πως σε λένε;
– Εμένα ή αυτήν;
– Όχι, εσένα.
– Καλλιόπη. Με λένε Καλλιόπη.
– Εκείνη πως την λένε;
– Εκείνη την λένε Σοφία.

Упражнение 2. Раскройте скобки.

1. Διαβάζετε τα νέα κείμενα κάθε μέρα; Ναι, διαβάζουμε (αυτά) κάθε μέρα.
2. Ανοίγετε την πόρτα; Ναι, ανοίγω (αυτή).
3. Πως το λένε αυτό το παιδί; Λένε (αυτός) Νίκο.
4. Φοράτε αυτά τα παπούτσια; Ναι, φοράω (αυτά).
5. Θέλεις ένα νέο βιβλίο; Ναι, θέλω (αυτό).
6. Ποιός καθαρίζει αυτό το σπίτι; Τα παιδιά καθαρίζουν (αυτό).
7. Μεταφράζεις πάντα τα γράμματα απο την Ελλάδα; Ναι, μεταφράζω πάντα (αυτά).
8. Καταλαβαίνετε καλά την δασκάλα σας όταν σας μιλάει ελληνικά; Ναι, καταλαβαίνουμε πολύ καλά (αυτή).
9. Δίνεις τα ελληνικά σου βιβλία στους φίλους σου; Ναι, δίνω (αυτά), (αυτοί) πάντα.

Упражнение 3. Переведите.

1. Мы ее не знаем. Она нас знает хорошо.
2. Мы просим их.
3. Кто с ними разговаривает? – Мы их не знаем.
4. Вы нас понимаете? – Да, мы вас хорошо понимаем.
5. Ты их видишь? – Нет, я их не вижу.
6. Где вы пишете упражнения? – Мы их пишем в новых тетрадях.
7. Где твой брат? – Вот он.
8. Почему ты не даешь мне фрукты? – Потому что у меня их нет.
9. Как его зовут? – Его зовут Яннис.

§ 2. Обозначение национальной принадлежности

В отличие от русского языка, в греческом для обозначения национальной принадлежности используется не прилагательное, а соответствующее существительное. Мы говорим:

γάλλος τραγουδιστής (французский певец – по-гречески звучит «француз певец»), но **γαλλικό ψωμί** (французский хлеб),

έλληνας γιατρός (греческий врач – по-гречески звучит «грек врач»), но **ελληνικό κρασί** (греческое вино).

Название страны	Житель страны	Прилагательное
η Ρωσία (Россия)	ο ρώσος (русский) η ρωσίδα (русская)	ρωσικός, η, ο (русский)
η Ελλάδα (Греция)	ο έλληνας (грек) η ελληνίδα (гречанка)	ελληνικός, η, ο (греческий)
η Γερμανία (Германия)	ο γερμανός (немец) η γερμανίδα (немка)	γερμανικός, η, ο (немецкий)
η Αγγλία (Англия)	ο άγγλος (англичанин) η αγγλίδα (англичанка)	αγγλικός, η, ο (английский)
η Γαλλία (Франция)	ο γάλλος (француз) η γαλλίδα (француженка)	γαλλικός, η, ο (французский)
η Αμερική (Америка)	ο αμερικανός (американец) η αμερικανίδα (американка)	αμερικάνικος, η, ο (американский)
η Κύπρος (Кипр)	ο κύπριος (киприот) η κυπρία (киприотка)	κυπριακός, η, ο (кипрский)

Упражнение 4. Переведите.

Γερμανικό αυτοκίνητο, ρωσικό μπαλέτο, γαλλική μουσική, αγγλικό άλογο, κυπριακό κρασί, ελληνική σοφία, αμερικάνικο αεροπλάνο.

Упражнение 5. Переведите.

1. В нашем классе десять человек русских и пять греков.
2. В Афинах есть русская церковь.
3. В школе моей сестры учатся дети из разных стран – французы, немцы, англичане, греки.
4. Мой отец преподает греческий язык русским монахам.
5. Мой дедушка хорошо знает греческую музыку.
6. Наша бабушка хорошо поет русские песни.
7. Греческую василопиту любят все.
8. В нашем храме есть и греческие, и русские иконы.
9. У моей подруги немецкое пианино.
10. Наш дядя любит немецкие машины.
11. Греческое море очень чистое и теплое. Греки любят свое море.

ПОГОВОРКА

Η γλώσσα κόκκαλα δεν έχει
και κόκκαλα τσακίζει

Язык без костей,
да кости ломает.
Словом можно убить.

ИГРАЕМ ВМЕСТЕ
ΠΑΙΖΟΥΜΕ ΜΑΖΙ

Все дети играют в слова. Ведущий произносит слово, нужно придумать следующее, начинающееся с конечной буквы названного слова.

Αθήνα → Άργος → Σαράντα → и т.д.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Ο Μιχάλης: Πες μου, σε παρακαλώ, Θανάση, ξέρεις καλά το χάρτη του κόσμου;

Ο Θανάσης: Με ρωτάς, Μιχάλη, γιατί ξέρεις, ότι το μάθημα γεωγραφίας είναι το αγαπημένο μου μάθημα! Ναι, με τον παππού μου πολλά βράδυα το καλοκαίρι διαβάζαμε την «Γεωγραφική Εγκυκλοπαίδεια». Ο παππούς μου κάποτε ταξίδευε πολύ. Ήταν καπετάνιος και μου έλεγε ιστορίες για διάφορες χώρες του κόσμου.

Ο Μιχάλης: Δηλαδή, θέλεις να πεις ότι έμαθες τις πρωτεύουσες όλων των χωρών του κόσμου;

Ο Θανάσης: Όχι, όλων, βέβαια! Αλλά των περισσότερων ξέρω!

Ο Μιχάλης: Τότε, πες μου τις πιό σημαντικές χώρες της Αφρικής και της Αμερικής με τις πρωτεύουσές των.

Ο Θανάσης: Α, είναι πολύ εύκολο! Να, σου δείχνω κιόλας και στο χάρτι – να η Αίγυπτος με τη πρωτεύουσα το Κάϊρο, να η Τυνησία με τη πρωτεύουσα τη Τύνιδα, να η Αιθιοπία με τη πρωτεύουσα την Αντίς-Αμπέμπα, η Αλγερία με τη πρωτεύουσα το Αλγέρι, και κάτω-κάτω – η Νότια Αφρική με τη πρωτεύουσα την Ιωαννούπολη. Στο Δυτικό ημισφαίριο μπορώ να σου δείξω την Αργεντινή με τη πρωτεύουσα το Μπουένος-Άϊρες, τη Χιλή με τη πρωτεύουσα το Σαντιάγκο, τη Βραζιλία με τη πρωτεύουσα τη Μπραζίλια.

Ο Μιχάλης: Καλά, δεν σε ρωτάω για τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ) και για τον Καναδά, γιατί όλοι τις ξέρουν αυτές τις χώρες.

Ο Θανάσης: Ναι, για τις χώρες ξέρουν, αλλά δεν γνωρίζουν ότι στο Καναδά μένουν πάνω από 3 εκατομμύρια Έλληνες και στις ΗΠΑ – περίπου 2 εκατομμύρια.

Ο Μιχάλης: Ναι, έχεις δίκαιο! Σου εύχομαι, λοιπόν, καλή πρόοδο στις σπουδές σου!

Ο Θανάσης: Ευχαριστώ πολύ, επίσης!

Λεξιλόγιο

πες μου – скажи мне
ο κόσμος – мир
θέλεις να πεις – хочешь сказать
βέβαια – конечно
περισσότερος – больший, большинство
τότε – тогда
σιμαντηκός – важный, основной
δείχνω – показываю
κιόλας – даже, уже
κάτω-κάτω – в самом низу
ημισφαίριο – полушарие
πάνω από – более чем
περίπου – приблизительно
καλή πρόοδο – успехов! (пожелание)
επίσης – также

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Στο μάθημα της Γεωγραφίας

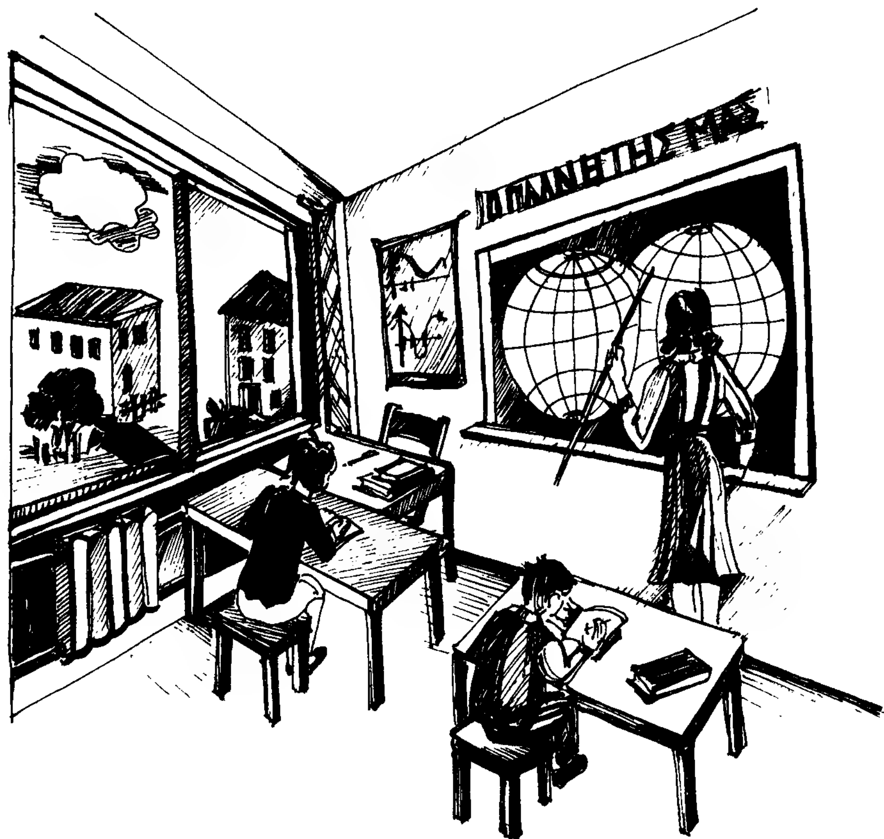
Όλα τα παιδιά της τάξης μας αγαπούν το μάθημα της Γεωγραφίας γιατί στο μάθημα αυτό σαν να ταξιδεύουν σε διάφορα μέρη και διάφορες χώρες του κόσμου. Βλέπουμε στον τοίχο ένα μεγάλο χάρτη της Ευρώπης. Να η μικρή Ελλάδα στα Βαλκάνια – στο νότιο μέρος της Ευρώπης. Από τις τρείς μεριές περιτριγυρίζεται με την θάλασσα. Έχει πολλά λιμάνια και σχεδόν 3 χιλιάδες νησιά. Η Ελλάδα συνορεύει στο βορρά με την Βουλγαρία, με τα Σκόπια, στη Δύση με την Αλβανία και στην Ανατολή με τη Τουρκία. Είναι μεσογειακή χώρα. Η Μεσόγειος είναι θάλασσα που από την αρχαιότητα οι Έλληνες την ωνόμασαν έτσι γιατί νόμιζαν πώς είναι στη μέση της Γης.

Δυτικά της Ελλάδος είναι η Ιταλία με πρωτεύουσα τη Ρώμη. Στη Βόρεια Ευρώπη βλέπουμε: την Φιλλανδία με πρωτεύουσα το Ελσίνκι, τη Δανία με πρωτεύουσα τη Κοπεγχάγη, την Νορβηγία με πρωτεύουσα το Όσλο και τη Σουηδία με πρωτεύουσα τη Στογχόλμη.

Οι μεγάλες χώρες της Ευρώπης είναι: η Μεγάλη Βρετανία (πρωτεύουσα το Λονδίνο), η Γαλλία (πρωτεύουσα το Παρίσι), η Γερμανία (πρωτεύουσα το Βερολίνο).

Οι Έλληνες ζούν σε πολλές χώρες της Ευρώπης ιδιαίτερα στην Αυστρία (στη Βιέννη, στο Σάλτσμπουργκ, στο Γκράτς), στη Γερμανία (στο Βερολίνο, στο Ντίσελντορφ και στη Φραγκφούρτη), στη Γαλλία (στο Παρίσι, στο Στρασβούργο, στη Μασσαλία).

Οι Έλληνες πήγαιναν στο εξωτερικό για σπουδές και για δουλειές. Κάθε καλοκαίρι πολλοί ευρωπαίοι ταξιδεύουν στην Ελλάδα για διακοπές. Από τη Ρωσία επίσης χιλιάδες άνθρωποι πάνε στα ελληνικά νησιά για τα μπάνια και για ξεκούραση.

Λεξιλόγιο

το μέρος – место, часть
περιτριγυρίζω – омывать, окружать
το λιμάνι – порт
ο Βορράς – север
ο Νότος – юг
η Δύση – запад
η Ανατολή – восток
η Μεσόγειος – Средиземное море
έτσι – так
νομίζω – думаю
το εξωτερικό – зарубежье
οι διακοπές – каникулы
επίσης – также
τα μπάνια – купание
η ξεκούραση – отдых

ПРИВЕТСТВИЯ И ПОЖЕЛАНИЯ

Συγχαρητήρια! – Поздравляем!
Καλές Γιορτές – Хороших праздников!
Πάντα τέτοια να'χουμε – Чтобы всегда так было!

ИЗ ДРЕВНЕГРЕЧЕСКОЙ МУДРОСТИ

Ο Σοκράτης (Сократ):

Πλουσιώτατος ὁ ἐλαχίστοις ἀρκούμενος.

Ο πλούσιος είναι αυτός που του αρκούν τα λίγα.
(Богат тот, кто довольствуется малым.)

Θηρεύουσι τοῖς μὲν κυσί τους λαγωοὺς οἱ κυνηγοί,
τοῖς δε ἐπαίνοις τους ἀνοήτους οἱ κόλακες.

Οι κυνηγοί κυνηγούν τους λαγούς με τα σκυλιά,
οι κόλακες με τους επαίνους τους τους ανοήτους.
(Охотники охотятся на зайцев с собаками,
а льстецы с похвалами – за глупцами.)

Урок 6
Μάθημα 6ο

§ 1. Неопределенные местоимения.
§ 2. Взаимные местоимения.
Το κείμενο. «Ετοιμασίες για το χειμώνα».

§ 1. Неопределенные местоимения – αόριστες αντωνυμίες

Местоимения этого типа бывают склоняемые (κλιτές) и несклоняемые (άκλιτες).

Склоняемые местоимения

1. **ένας, μία, ένα** – один, некий, одна, некая, одно.

Ένας από τους μαθητές μας είναι άρρωστος. (Один из учеников болен.)

Αυτό έγραψε μία δασκάλα. (Это написала одна учительница.)

Это местоимение может употребляться с союзом που (ένας που, μία που, ένα που). В этом случае оно переводится как «тот, кто».

Μία που ξέρει αυτή τη λέξη, είναι η Μαρία.

Местоимение ένας (μία, ένα) в сочетании с местоимением άλλος (άλλη, άλλο) – другой, употребляется всегда с артиклем:

Ο ένας και ο άλλος – тот и другой, один и другой.

2. **κανένας (καμμία, κανένα)** – кто-то, какой-то, какой-либо. При отрицании это местоимение приобретает значение – никакой.

Ξέρει κανένας (κανείς) αυτή τη λέξη; (Кто-нибудь знает это слово?)

Κανείς δεν ξέρει. (Никто не знает.)

Είναι κανείς εκεί μέσα; (Кто-нибудь там есть?)

Όχι, δεν είναι κανένας. (Нет, никого нет.)

Καμμιά φορά την Κυριακή πάω βόλτα. (Иногда (от случая к случаю) в воскресенье я хожу гулять.)

3. **καθένας (καθεμιά, καθένα)** – каждый, любой. Употребляется только в единственном числе.

Ο καθένας τον αγαπάει. (Каждый его любит.)

Η καθεμία μαθήτριά μας παίζει πιάνο. (Каждая наша ученица играет на фортепиано.)

4. **κάποιος (κάποια, κάποιο)** – кто-то, некто. Употребляется как в единственном, так и во множественном числе.

Κάποιος είναι έξω; (Кто-то стоит за дверью?)

Ναι, κάποια μητέρα περιμένει το παιδί της. (Да, чья-то мама ждет своего ребенка.)

5. **κάμποσος (κάμποση, κάμποσο)** – некоторый, несколько. Употребляется как в единственном, так и во множественном числе.

Έχουμε κάμποσα ελληνικά βιβλία στο σχολείο μας.

Είναι πολλά παιδιά στην τάξη; Κάμποσα.

6. **μερικός** – употребляется только во множественном числе в значении «некоторые, немногие, несколько».

Μόνο μερικά παιδιά δεν έχουν τετράδια σήμερα. (Только некоторые дети не имеют сегодня тетрадей.)

Μερικές φορές – иногда.

Несклоняемые местоимения

1. **τίποτε (τίποτα)** – что-то, что-либо, при отрицательном ответе на вопрос имеет значение – никакой, ничего.

Είναι τίποτε στο θρανίο; (На парте есть что-нибудь?)

Δεν είναι τίποτε. (Ничего нет.)

Έχετε τίποτα ερωτήσεις; (У вас какие-то вопросы?)

Τίποτα δεν βλέπω εδώ. (Ничего здесь не вижу.)

2. **κάτι (κατιτί)** – что-то, кое-что, нечто.

Βλέπεις κάτι; (Ты что-то видишь?)

Θέλω να διαβάζω κάτι! (Хочется что-то почитать.)

Έχω κάτι δουλειές. (У меня есть какая-то работа.)

3. **κάθε** – всякий, каждый. Употребляется как с артиклем, так и без артикля.

Ο κάθε μαθητής – каждый ученик.

Κάθε χρόνο – каждый год.

4. **ο τάδε, η τάδε, το τάδε** – некто, некий. Употребляется в единственном числе.

Η τάδε δασκάλα – некая учительница.

Ποιά είναι αυτή; Είναι η κόρη του τάδε. – Кто это? Это дочка некоего человека.

Это местоимение используется в том случае, когда мы не хотим называть имя или предмет, о котором говорим.

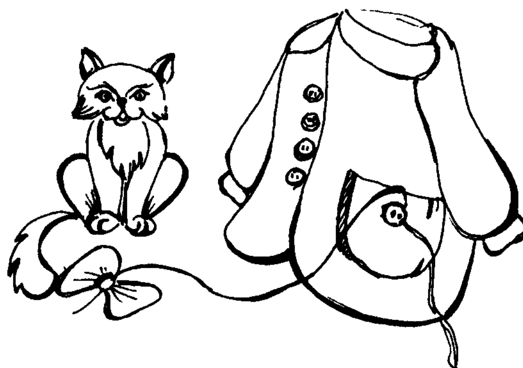
Упражнение 1. Прочтите и переведите.

1. Κάτι μαθητές γράφουν στην τάξη τις ασκήσεις.
2. Νομίζω ότι είναι κάτι καλό.
3. Ξέρετε τίποτε; Ναι, κάτι ξέρουμε.
4. Βλέπεις κανένα στο παράθυρο; Όχι, δεν βλέπω κανένα.
5. Κάποιος παίζει βιολί στον κήπο.
6. Ο Μανώλης γράφει γράμμα σε μία απο τις αδερφές του.
7. Ο καθένας μας θέλει τέτοιο ωραίο βιβλίο.

8. Πολλοί μαθητές μας μαθαίνουν δύο ξένες γλώσσες, μερικοί όμως μία.
9. Ξέρεις καμμία απο αυτές τις λέξεις; Ναί, ξέρω μία.
10. Ο ένας μεταφράζει, ο άλλος γράφει.

Упражнение 2. Ответьте на вопросы в утвердительной и отрицательной формах.

1. Θέλεις τίποτε;
2. Γράφει κανείς αυτή τη άσκηση;
3. Είναι τίποτα στη τσέπη σου;
4. Υπάρχει κανένα περίπτερο εδώ κοντά;
5. Βλέπεις κανένα μπροστά στη πόρτα;
6. Έχεις κανένα μολύβι;
7. Εσύ έχεις καμμιά γάτα στο σπίτι;
8. Είναι κανένας σκύλος στην αυλή;
9. Παίζει κανείς ποδόσφαιρο;

Упражнение 3. Вместо точек поставьте неопределенные местоимения.

1. Έχει κανένα Σχολείο εδώ κοντά; – Όχι, δεν υπάρχει ..... – Ναι, υπάρχει .....
2. Είναι ..... μέσα στη βάρκα; Όχι, δεν είναι .....
3. Έχεις ..... στο συρτάρι; Ναι, έχω .....
4. Βλέπεις κανένα μαθητή έξω; Όχι, δεν βλέπω .....
5. Υπάρχει ..... εικόνα στην τάξη; Ναι, ...
6. Ποιοί είναι στο αυτοκίνητο; .....
7. Ξέρεις .....; Όχι, δεν ξέρω .....
8. Εδώ είσαστε όλοι; Όχι, ...
9. Ποιός είναι μέσα; .....
10. ..... άνθρωπος παίζει πιάνο.
11. Εδώ είσαστε όλοι; Όχι, ...
12. Στο εξοχικό σπίτι μένει ..... τώρα; Όχι, δεν μένει .....

Упражнение 4. Переведите.

1. Некоторых из этих детей мы знаем.
2. Здесь есть кто-нибудь? – Да, есть.
3. У нее нет никакой греческой книги.
4. Несколько учеников нашей школы прекрасно знают греческий язык.
5. Каждый это знает!
6. Любой из наших учеников знает эти глаголы.
7. В том доме кто-то играет на скрипке.
8. В этом селе живет одна гречанка-переводчица.
9. У вас есть какая-нибудь бумага? – Да, какая-то есть.
10. У него есть несколько друзей в Афинах.

§ 2. Взаимные местоимения – αλληλοπαθείς αντωνυμίες

Так называемые взаимные местоимения **ο ένας τον άλλο (η μία την άλλη, το ένα το άλλο)** образуются из двух неопределенных местоимений ένας (μία, ένα) и άλλος (άλλη, άλλο), причем неопределенное местоимение ένας (μία, ένα) ставится в именительном падеже (с артиклем или без него), а неопределенное местоимение άλλος (άλλη, άλλο) употребляется с определенным артиклем и стоит в косвенном падеже либо с предлогом, либо без него.

ο ένας τον άλλο – друг друга,

η μία την άλλη – друг друга,

το ένα το άλλο – друг друга.

Διαβάζουμε ο ένας κατόπιν τον άλλον. – Читаем один за другим.

Ακούμε ο ένας τον άλλο. – Слушаем друг друга.

Μιλά η μία με την άλλη. – Разговаривают одна с другой.

Παίρνουμε τα βιβλία ο ένας απο τον άλλο. – Берем книги один у другого.

Взаимные местоимения **μεταξύ μας (σας, τους), αναμεταξύ μας (σας, τους), ανάμεσά μας (σας, τους)** составляются из наречий μεταξύ, αναμεταξύ, ανάμεσά (среди, между) и личных местоимений μας, σας, τους.

Συζητούμε μεταξύ μας – Обсуждаем между собой.

Συμφωνείτε μεταξύ σας – Договаривайтесь между собой.

Αυτοί είναι ανάμεσά σας – Они среди вас.

Упражнение 5. Прочтите и переведите.

1. Δίνουν τα κείμενα η μία στην άλλη.
2. Οι μαθητές μπαίνουν στο σχολείο ο ένας μετά τον άλλο.
3. Μεταξύ τους είναι μερικά παιδιά από την Ελλάδα.
4. Κοιτάζουν ο ένας τον άλλο.
5. Οι δάσκαλοί μας ξέρουν καλά ο ένας τον άλλο.
6. Ακούνε προσεχτικά το ένα το άλλο.
7. Μεταξύ μας είναι κάποιοι άγνωστοί μας άνθρωποι.
8. Δεν βλέπουν συχνά ο ένας τον άλλον.
9. Ανάμεσά τους είναι πάρα πολύ καλά παιδιά.
10. Εμείς στο μάθημα διαβάζουμε ο ένας μετά τον άλλο.

Упражнение 6. Переведите.

1. Они знают друг о друге из писем.
2. Дети и учительница смотрят друг на друга.
3. Дети читают тексты один за другим.
4. Братья хорошо знают друг друга.
5. Вы не забываете друг друга.

6. Среди них нет моей сестры.
7. Ученики исправляют ошибки друг друга.
8. Мы с радостью слушаем друг друга.
9. Наши друзья всегда помогают друг другу.

Упражнение 7. Поставьте взаимные местоимения.

1. Οι μαθητές του Ελληνικού Σχολείου μιλούν .....
2. Ο Μανώλης και ο Γεώργιος γράφουν .....
3. Η Αντιγόνη και η Αναστασία ξέρουν .....
4. Οι ψαράδες βοηθούν .....
5. Οι γονείς και τα παιδιά καταλαβαίνουν .....
6. ..... γράφουν μόνο ελληνικά.
7. Οι φίλες ακούνε .....
8. Οι γάτες τρέχουν .....
9. Τα παιδιά μιλούν ..... πολύ σιγά.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Внимательно несколько раз прочтите текст и его перевод. Постарайтесь, читая русский текст, самостоятельно рассказывать его на греческом и наоборот – читая греческий текст, переводить его на русский.

Ετοιμασίες για το χειμώνα

Προτού βγει το φθινόπωρο, στο χωριό αρχίζουν τις ετοιμασίες για το χειμώνα. Στο σπίτι του Λαζαρή ο παππούς έχει το πρόσταγμα.

Πρώτ' απ' όλα αποθηκεύουν το σιτάρι.

– Το ψωμί είναι το θεμέλιο, λέει ο παππούς.

Ύστερα κουβαλούν απ' το βουνό τα ξύλα. Έπειτα βάζουν το λάδι, το τυρί, το βούτυρο κι άλλα φαγώσιμα. Η γιαγιά πάλι έχει ζυμώσει από το καλοκαίρι σον τραχανά και τις χυλοπίτες. Στην αποθήκη έχει του κόσμου τα σακουλάκια κρεμασμένα: τα καρύδια, τ' αμύγδαλα, το σουσάμι. Τα κρεμά, γιατί φοβάται τους ποντικούς. Ως και τον άνηθο μαζεύει η γιαγιά. Ακόμη φροντίζει και γιά τη ρήγανη, τη μέντα, το δυόσμο και τ' άλλα τα μυρωδικά. Για το συνάχι και τις μικροαδιαθεσίες έχει το τσάι του βουνού, το χαμόμηλο, τη μολόχα και το τίλιο.

Τα χέρια της γιαγιάς δε σταματούν απ' τα πλεξίματα. Πλέκει κάλτσες χοντρές γιά τον παππού, για τους γιούς και τια τα εγγόνια. Η γιαγιά είναι γυναίκα χρυσοχέρα. Οι νύφες της πάλι υφαίνουν κιλίμια, βελέντζες, όλα τα μάλλινα στρωσίδια του σπιτιού. Έτσι, όταν έρχεται ο χειμώνας, τίποτε δε λείπει από το σπίτι του Λαζαρή. Είναι ένα σπίτι νοικοκυρεμένο.

Подготовка к зиме

С осени в деревне начинают готовиться к зиме. В доме Лазариса всем заправляет дедушка. Прежде всего ссыпают пшеницу.

– Хлеб – всему голова[1], – говорит дед.

Потом носят с гор дрова. Затем запасают[2] оливковое масло, сыр, сливочное масло и другие продукты. А бабушка с лета намесила трахану[3] и домашнюю лапшу. В кладовке каких только мешочков не подвешено: с грецкими орехами, миндалем, кунжутом. Бабушка их подвешивает, потому что боится мышей. Даже анис собирает.

А ещё она позаботилась о ригане, мяте, душице и других душистых травах. От насморка и легких недомоганий у неё – горный чай[4], ромашка, мальва и липа.

Бабушка не оставляет вязание. Она вяжет носки. Толстые – для дедушки, для сыновей и для внуков. Бабушка – золотые руки. Её невестки тоже ткут килимы[5], велендзы[6], все шерстяные покрывала в доме. Так что, когда приходит зима, в доме у Лазариса ни в чем нет недостатка. Этот дом ведут по-хозяйски.

1) Дословно: фундамент.
2) Дословно: ставят.
3) Трахана – вид каши из муки грубого помола, замешанной на молоке и высушенной.
4) Горный чай – греческое народное название чабреца.
5) Килим – толстый домотканый ковер.
6) Велендза – домотканое одеяло.

ИЗ ДРЕВНЕГРЕЧЕСКОЙ МУДРОСТИ

Ο Αριστοτέλης (Аристотель):

Τῆς παιδείας αἱ μεν ρίζαι εἶναι πικραί, γλυκείς δε οἱ καρποί.

Οι ρίζες της παιδείας είναι πικρές, γλυκοί είναι οι καρποί.
(Корни образования горьки, а плоды сладки.)

Урок 7
Μάθημα 7ο

§ 1. Наречия. Классификация наречий. Образование наречий от прилагательных.
§ 2. Предлоги μέχρι(ς), ως, πριν, παρά, μετά и их значения.
Το κείμενο. «Στον ελαιώνα».

§ 1. Наречия – επιρρήματα.

В греческом языке наречие в основном относится к глаголу и показывает образ, способ, а также место и время действия.

Δεν ξέρω καλά αυτό το παιδί. – Я плохо знаю (не знаю хорошо) этого ребенка.
Η γιαγιά μου μένει κοντά μας. – Моя бабушка живет недалеко от нас.
Πηγαίνω στο σχολείο πεζώς. – Иду в школу пешком.

Классификация наречий

Наречия по своему значению делятся на группы:

1. Наречия места – Τοπικά επιρρήματα:
μακριά, κοντά, εκεί, εδώ, μέσα, έξω и другие.
Το εξοχικό μας σπίτι είναι κοντά στη Μόσχα.
Τα τετράδιά σας είναι εδώ πάνω.
Εκεί είναι το ποδήλατό σας.

2. Наречия образа действия – Τροπικά επιρρήματα:
καλά, άσχημα, μόνο, δυνατά, κρυφά, σιγά, αργά, ανοιχτά, πώς и другие.
Μιλάει στο μάθημα δυνατά.
Απαντάω στα ελληνικά καλά.
Τακτικά κάνει τα μαθήματά του.

3. Наречия времени – Χρονικά επιρρήματα:
κάποτε, πότε, συνήθως, σπάνια, τώρα, πάντα и другие.
Πάντα μεταφράζει πρώτος.
Βλέπω τον παππού μου σπάνια.
Πότε πάτε στη θάλασσα; Τώρα!

4. Наречия меры и степени – Ποσοτικά επιρρήματα:
πολύ, όσο, τόσο, σχεδόν, πόσο, αρκετά.
Σχεδόν όλοι είναι εδώ!
Πόσο κάνουν τα φρούτα σας;

5. Утвердительные наречия – Βεβαιωτικά επιρρήματα:
μάλιστα, σωστά, ακριβώς, βέβαια и другие.
Εσείς πάντα απαντάτε σωστά, παιδιά μου!
Ξέρετε αυτό το ποίημα; Μάλιστα!

6. Отрицательные наречия – Αρνητικά επιρρήματα:
όχι, όχι βέβαια.

7. Наречия, выражающие сомнение – Διστακτικά επιρρήματα:
ίσως, μήπως, πιθανόν, δήθεν, τάχα, άραγε и другие.
Πότε πάτε στη Πάτμο; Πιθανόν αύριο.
Ίσως δεν γνωρίζει αυτό.
Τάχα δεν ξέρεις! – Будто ты не знаешь!

Образование наречий от прилагательных

От имен прилагательных с окончанием -**ος**, -**υς** наречия образуются при помощи форм среднего рода множественного числа.
ο σωστ**ός** – τα σωστ**ά** – σωστά,
ο μακρ**ύς** – τα μακρυ**ά** – μακρυά.

Если прилагательное имеет окончание -**ης**, то наречие образуется через замену окончания родительного падежа множественного числа -ων на -**ως**.
ο ευτυχής (счастливый) – των ευτυχών – ευτυχώς (к счастью)

Упражнение 1. Образуйте наречия от следующих прилагательных и составьте с ними предложения.

Ελληνικός, καλός, ανοιχτός, ρωσσικός, γραπτός, γλυκός, πικρός, φθηνός, φαρδύς, δυσάρεστος, ευχάριστος, ασκητικός, ακριβός, προφορικός.

Упражнение 2. Поставьте наречия вместо точек.

1. Η Τατιάνα, η αδερφή μου κάνει ..... τα μαθήματα.
2. Η πασχαλιά μυρίζει .....
3. Μένουμε ..... από το δάσος.
4. Μεταφράζουμε ..... τα κείμενα του μαθήματος.
5. Η αδελφή μου ξέρει ..... τα ελληνικά.
6. Ο παππούς μας περπατά .....
7. Το φόρεμα της μαμάς κοστίζει .....

Упражнение 3. Переведите.

1. Мы вас хорошо знаем.
2. Бабушка плохо слышит.
3. Дети быстро перевели письмо.
4. Алекос живет далеко от школы.
5. София читает греческие тексты вслух.
6. Наш папа свободно говорит по-гречески.
7. Учитель плохо понимает по-русски.

§ 2. Предлоги μέχρι(ς), ως, πριν, παρά, μετά и их значения

1. Предлоги **μέχρι(ς)**, **ως** (до, вплоть до) употребляются с винительным падежом при обозначении времени и места.

Ως εδώ πέρα – до этого пункта,
Μέχρι το καλοκαίρι – до лета,
Μέχρι το πρωΐ – до утра,
Ως αύριο – до завтра.

2. Предлог **πριν** (до, перед, раньше) употребляется с винительным или родительным падежом при обозначении времени или места. Часто сочетается с предлогом από.

Πριν πολλά χρόνια. – Много лет назад.
Πριν λίγα λεπτά. – Несколько минут назад.
Το έκανα πριν από σένα. – Я это сделал раньше тебя.
Πριν απ' όλα. – Прежде всего.
Πριν από το σχολείο είναι ένας κήπος. – Перед школой расположен сад.

3. Предлог **παρά** (без) употребляется с винительным падежом.
Είναι δύο παρά πέντε.
Τρείς παρά δέκα.

4. Предлог **μετά** (за, сзади, после) употребляется с винительным падежом при обозначении места и при перечислении, иногда с предлогом από, а также – при обозначении времени.

Η τρίτη στάση μετά τη δική μας.
Το δεύτερο πλοίο μετά από το δικό μας.
Η μία μετά την άλλη.
Μετά από τον Γιώργο είναι ο Κώστας.
Μετά το σχολείο πηγαίνω στο ελληνικό μάθημα.
Μετά το μεσημέρι.

Упражнение 4. Заполните пропуски в предложениях.

1. Η συναυλία τελειώνει ..... πέντε.
2. Η Ευγενία γράφει τις ασκήσεις ..... μένα.
3. Σήμερα έχουμε το σχολείο ..... τις δύο.
4. ..... δύο χρόνια σπούδαζα σ' αυτό το Σχολείο.
5. Το μάθημα μουσικής τελειώνει ..... τις πέντε.
6. Η θεία Ξένη γύρισε από τη Αθήνα .....
7. Τρώμε ..... τις 12.
8. Σήμερα ..... το μάθημα πάω στο κολυμβητήριο.
9. Η δασκάλα γύρισε στη Μόσχα ..... από μας.

Упражнение 5. Переведите.

1. Костас написал текст раньше меня.
2. Подруга моей мамы работает в театре до десяти часов вечера.
3. Мы живём на даче до осени.
4. До шести часов вечера я обычно делаю уроки.
5. Почему в вашей школе уроки закончили раньше времени?
6. Пять лет назад мой брат был очень маленький.
7. До сегодняшнего дня мы занимались в старой школе.
8. После прогулки в парке мы с бабушкой идем домой.
9. Наш дом – второй после церкви.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Στον ελαιώνα

Μιά μέρα η Ξανθούλα πήγε με τη γιαγιά της στον ελαιώνα. Εκεί ήταν πολλά δέντρα φυτεμένα! Όπου κι άν γύριζε τα μάτια της, έβλεπε ελιές. Τα φύλλα τους ήταν στενόμακρα και μυτερά στην άκρη. Στο πάνω μέρος ήταν σταχτοπράσινα και στο κάτω γυαλιστερά σαν ασήμι. Μερικά δέντρα, που ήταν φουντωτά, έσμιγαν τα κλωνάρια τους με τ' άλλα.

– Κρυφομιλούν σαν γειτόνισσες, γιαγιά, είπε η Ξανθούλα, άμα είδε τα δέντρα έτσι ανταμωμένα.

– Αλήθεια, παιδί μου. Τα δέντρα αυτά φαίνονται σαν να καταλαβαίνουν. Εγώ αγαπώ κάθε δέντρο, αλλά η μεγάλη μου συμπάθεια είναι η ελιά.

– Όλες είναι καταφορτωμένες από καρπό, παρατήρησε η Ξανθούλα.

– Ναι, παιδί μου. Εφέτος θα έχουμε «λαδιά». Όπως φαίνεται, είναι πλούσια η εσοδεία. Ο καλός Θεός δε μας αφήνει από τίποτε. Το καλοκαίρι βγάλαμε καρπούζια και πεπόνια και τα πουλήσαμε. Ύστερα πουλήσαμε σταφύλια, σύκα, αχλάδια και ροδάκινα. Τώρα θα μαζέψουμε και τις ελιές και θα βγάλουμε λάδι. Ας είναι δοξασμένο τ' όνομα του Θεού.

– Γιατί, γιαγιά, μερικές ελιές έχουν κουφάλες;

– Γιατί είναι γέρικες, Ξανθούλα μου. Ποιός ξέρει πόσων χρόνων θα είναι! Τον ελαιώνα αυτόν, ήμουν κοριτσάκι, και τον θυμούμαι έτσι. Και ο πατέρας μου, καθώς μου έλεγε, έτσι τον ήξερε. Λογάριασε λοιπόν πόσο παλιός είναι. Η ελιά είναι δέντρο που ξεί πολλά χρόνια, μακρόξωο.

– Πότε θα ωριμάσουν, γιαγιά, οι ελιές να τις μαζέψουμε;

– Σε κανένα μήνα, Ξανθούλα, θα είναι έτοιμες.

В оливковой роще

Однажды Ксанфула отправилась со своей бабушкой в оливковую рощу. Там было много деревьев! Куда ни бросишь взгляд, везде оливковые деревья. Листья их узкие и длинные, а на конце – острые. Верхняя часть листа серо-зелёного цвета, а нижняя блестит, как серебро. Некоторые раскидистые деревья сплетались друг с другом ветвями.

– Бабушка, они шепчутся между собой, как соседушки, – сказала Ксанфула, когда увидела соединившиеся таким образом деревья.

– Истинно так, дитя моё. Кажется, будто эти деревья понимают нас. Я люблю всякое дерево, но к оливе у меня особая симпатия.

– Все они полны плодов, – заметила Ксанфула.

– Да, дитя моё. В этом году мы будем с маслом. Как видно, соберем богатый урожай. Милостивый Господь Бог ни в чем нас не оставляет. Летом вырастили арбузы и дыни – продали. Потом продали виноград, инжир, груши и персики. А сейчас соберем оливки и сделаем масло. Да будет благословенно имя Господне.

– А почему, бабушка, у некоторых оливковых деревьев дупла?

– Потому что они старые, Ксанфула. Кто знает, сколько им лет? Эту оливковую рощу я помню, когда была ещё маленькой девочкой. И я помню, что она уже была такой, как сейчас. И мой отец, как он мне рассказывал, тоже помнил её такой. Вот и подсчитай, насколько она стара. Олива – это дерево, которое живет долго, оно – долгожитель.

– А когда, бабушка, созреют оливки, чтобы можно было их собрать?

– Через месяц приблизительно, Ксанфула, они созреют.

Ομόφωνες λέξεις

Ομόφωνες λέξεις – слова, которые слышатся одинаково, но значение их может быть разным в зависимости от написания.

κερί – свеча	καιροί – времена	
κήτη – кит	κοίτη – кровля	
οδοί – дороги	ωδή – песнь	
οδικός – дорожный	ωδικός – песенный	
σήκω – вставай	σύκο – инжир	
χορικός – хоровой	χωρικός – деревенский, сельский житель	
πείρα – опыт	πήρα – взял	πύρα – жара
φοιτώ – обучаюсь	φυτό – растение	

ИГРАЕМ ВМЕСТЕ ΠΑΙΖΟΥΜΕ ΜΑΖΙ

Που το πάμε; – Куда везём?

Дети играют втроём: двое делают из рук «качели» и качают (как бы везут) третьего участника игры, декламируя текст:

– Που το πάμε τούτο;
– Στου Νίκου τ' αμπέλι!
Σκάβει και κλαδεύει
και νερό γυρεύει.
– Έχασα βελόνα
μες στον αχυρώνα
βρίσκω χελιδόνα
πλουτς και στο ποτάμι!

– Που το πάμε τούτο;
– Στου Νίκου τ' αμπέλι!
– Τι θα φάει το βράδυ;
– Μέλι και καρύδι
και γλυκό σταφύλι!

В течение игры дети меняются ролями..

Урок 8
Μάθημα 8ο

§ 1. Употребление относительного
предложного наречия σαν.
§ 2. Спряжение глаголов с окончанием
-ομαι.
Το κείμενο. «Η Θεσσαλονίκη».

§ 1. Употребление относительного предложного наречия σαν

Наречие **σαν** используется как сравнительное с именами существительными, прилагательными, местоимениями и наречиями.

Τα λουλούδια τους είναι σαν τα δικά μας.
Είναι σαν αδερφός του.
Το σπίτι μας είναι σαν το σπίτι σας.

С относительным предложным наречием **σαν** существительное может стоять в именительном падеже с неопределенным артиклем или без него.

Αυτή είναι σαν μητέρα της.
Είναι σαν παιδιά.
Είσαι σαν ένας ζωγράφος.

Существительное также может стоять в винительном падеже с определенным артиклем.

Η αδερφή μου είναι σαν την αδερφή σου.
Ο Μανώλης είναι σαν τον πατέρα του.
Τα παιχνίδια μας είναι σαν τα δικά σας.

Запомните: после наречия **σαν** местоимение стоит в винительном падеже.
Δεν είμαστε σαν εσάς. – Мы не такие, как вы.

Упражнение 1. Прочитайте и переведите.

1. Η Πολυξένη είναι ψηλή σαν τον πατέρα της.
2. Είναι κόκκινος σαν ντομάτα. Είναι κόκκινος σαν τη ντομάτα.
3. Έχει δυνατή φωνή σαν τη μητέρα της.
4. Το κείμενό σου δεν είναι δύσκολο σαν το δικό μου.
5. Τα παιδιά μιλάνε σαν τη δασκάλα.
6. Η τάξη τους είναι σαν τη δική μας.
7. Ψάλνει ωραία σαν τον πατέρα του.

Упражнение 2. Переведите.

1. Ваша сестра такая же красивая, как её тётя.
2. Мария прекрасно играет на скрипке, как и её дед.
3. У нас дом, как у вас.
4. Мой папа говорит по-гречески, как грек.
5. Он такой же, как его отец.
6. У моей бабушки такая же икона, как у тебя.
7. У вашей мамы такой же голос, как у вас.

§ 2. Спряжение глаголов с окончанием -ομαι

ονομάζομαι – называться	
ονομάζομαι ονομάζεσαι ονομάζεται	ονομαζόμαστε ονομάζεστε ονομάζονται

Упражнение 3. Проспрягайте данные глаголы и составьте с ними предложения.

Πλύνομαι, χτενίζομαι, αγωνίζομαι, πληρώνομαι, μεταφράζομαι, κτίζομαι, βρίσκομαι.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Η Θεσσαλονίκη

Βόρεια πρωτεύουσα ονομάζουν οι Έλληνες την Θεσσαλονίκη. Είναι η δεύτερη πόλη στην Ελλάδα. Το όνομα Θεσσαλονίκη ήταν το όνομα της πρώτης κόρης του Βασιλειά Φίλιππου. Αργότερα ο Κάσσανδρος, στρατηγός του Μεγαλέξανδρου παντρεύεται την πριγκίπισσα και δίνει το όνομά της στην πόλη που χτίζει (316–317 π.Χρ.).

Η Θεσσαλονίκη βρίσκεται στο βόρειο μέρος της Ελλάδος – στη Μακεδονία, κοντά στη θάλασσα. Έχει μεγάλο λιμάνι.

Η Θεσσαλονίκη έχει πολλούς Βυζαντινούς Ναούς – όπως ο Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου, η Παναγία Χαλκαίων, Ιερός Ναός η Παναγία η Δεξιά κ.α. Αλλά ο πιό γνωστός Ναός της πόλης είναι ο Ναός Αγίου Δημητρίου – του Πολιούχου της πόλης. Ο Άγιος Δημήτριος ζούσε τον IV αιώνα και μαρτύρησε για την χριστιανική του πίστη στην πόλη αυτή. Στον τόπο του μαρτυρίου τον το V αιώνα κτίσανε ένα θαυμάσιο Ναό – την Βασιλική του Αγίου Δημητρίου. Τον Ναό αυτό τον ξανακτίζουν το VII αιώνα μετά την πυρκαϊά. Εδώ φυλάνε τώρα τα Λείψανα του Αγίου.

Η Θεσσαλονίκη έχει πολλά αξιοθέατα – πρωτ' απ' όλα το Σύμβολο της πόλης – τον Λευκό Πύργο. Κοντά στο Λευκό Πύργο βλέπουμε το άγαλμα του Μεγάλου Αλεξάνδρου του Μακεδόνα. Λίγο πιο πέρα συναντάμε την Διεθνή Έκθεση της Θεσσαλονίκης και το θαυμάσιο Αρχαιολογικό Μουσείο.

Εδώ οι επισκέπτες βλέπουν το θησαυρό από τον Τάφο του Βασιλειά Φιλίππου του II – πατέρα του Μεγάλου Αλεξάνδρου και άλλα θαυμάσια αντικείμενα.

Οι κάτοικοι της Θεσσαλονίκης είναι περήφανοι και για το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης.

Κάθε χρόνο η Θεσσαλονίκη γιορτάζει λαμπρά την μνήμη του πολιούχου της πόλης – του Αγίου Δημητρίου. Οι γιορτές κρατάνε 3 μέρες. Στην ημέρα του Αγίου – στις 26 Οκτωβρίου γίνεται η περιφορά των λειψάνων του Αγίου Δημητρίου στους δρόμους της πόλης.

Στη Θεσσαλονίκη έρχονται πολλοί προσκυνητές, οι οποίοι πάνε στο Άγιον Όρος – Άθως, όπου υπάρχουν πάρα πολλά Μοναστήρια. Μερικά απο αυτά είναι πολύ παλαιά, από το Χ κιόλας αιώνα.

Λεξιλόγιο

π.Χρ. – προ Χριστού – до Р.Х. (до Рождества Христова, то есть, до нашей эры: до н.э.)
κ.α. – και άλλα – и др. (и другие)
ο βυζαντινός – византийский
ιερός – 1) святой; 2) священный
πολιούχος – покровитель
μαρτυρώ – принимать мучения
ο τόπος – место, местонахождение
φυλάω – сохранять, охранять
Άγια Λείψανα – святые мощи
διεθνής – международный
η έκθεση – выставка
ο θησαυρός – сокровище
περήφανος – гордый
η μνήμη – память
λαμπρός – блестящий
προσκυνητής – паломник
Άγιον Όρος – Святая Гора
ο Αθως – Афон
κιόλας – уже
η πυρκαϊά – пожар

Прочтите, переведите и выучите наизусть диалог:

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Ο Αλέξης: Δημήτρη, εσύ που έχεις το όνομα του Μαγαλομάρτυρα Αγίου Δημητρίου του Μυροβλήτου σίγουρα ξέρεις για τη Θεσσαλονίκη, ε;

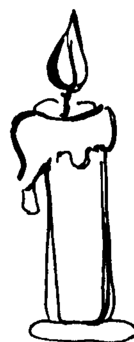
Ο Δημήτρης: Βέβαια! Θα πάμε με τους γονείς εκεί ακριβώς γιατί θέλουμε να προσκυνήσουμε τα Λείψανα του Αγίου στη ιστορική αυτή πόλη των 2 χιλιάδων χρόνων.

Ο Αλέξης: Θα πάτε τον Οκτώβριο, που γιορτάζει ο Άγιος;

Ο Δημήτρης:	Όχι! Τον Οκτώβριο έχω σχολείο και οι γονείς μου δουλεύουν. Αποφασίσαμε να πάμε στη Θεσσαλονίκη το καλοκαίρι όταν έχουμε διακοπές. Εγώ θα πάω πρώτα στη κατασκήνωση και μετά στη Θεσσαλονίκη.
Ο Αλέξης:	Η κατασκήνωσή σου είναι κάπου κοντά εκεί;
Ο Δημήτρης:	Ακριβώς! Μία ώρα με το αυτοκίνητο από την πόλη, στη Χαλκιδική.
Ο Αλέξης:	Α! Ξέρω, ξέρω! Εκεί πάει πολύς κόσμος για διακοπές.
Ο Δημήτρης:	Θα μας φιλοξενεί στο σπίτι του ο προϊστάμενος του Ναού Αγίου Δημητρίου ο πατήρ Ιωάννης. Τον γνωρίζουμε χρόνια και αλληλογραφούμε. Ο π. Ιωάννης ξέρει θαυμάσια την πόλη και με το αυτοκίνητό του θα μας πάει παντού. Μαζί μας θα είναι και τα παιδιά του!
Ο Αλέξης:	Σε ζηλεύω που έχεις τόσο ωραίους φίλους!
Ο Δημήτρης:	Ναι, οι φίλοι στη ζωή του ανθρώπου είναι το παν – έτσι λέει η μητέρα μου.

Λεξιλόγιο

Μεγαλομάρτυρας – великомученик
Μυροβλήτης – мироточивый
προσκυνώ – кланяться, поклоняться
τα Λείψανα – святые мощи, останки
ο προϊστάμενος – (здесь) настоятель
παντού – всюду
το παν – всё

приветствия и пожелания

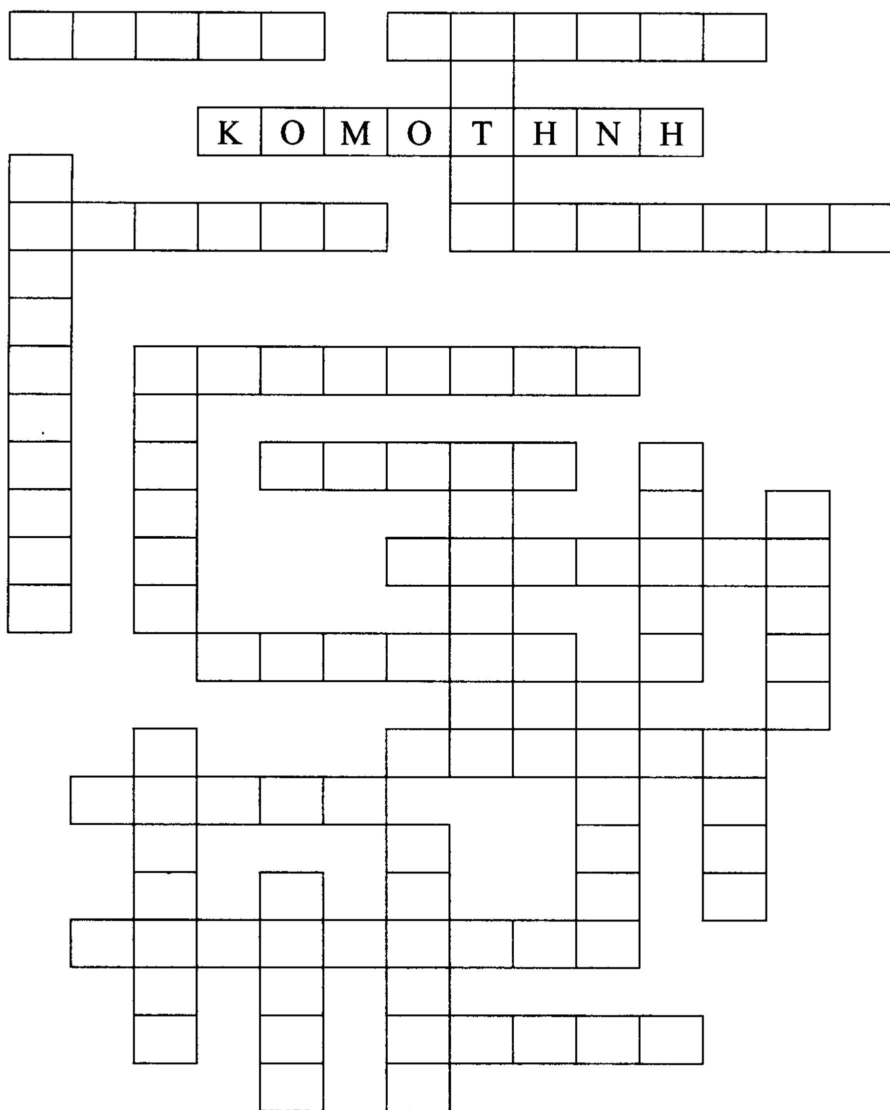
Ο λόγος σου και στου Θεού τ' αυτί – Слова твои да Богу в уши.
Ο,τι επιθυμείτε – Всего, чего желаете.
Καλή αντάμωση – До скорой встречи!

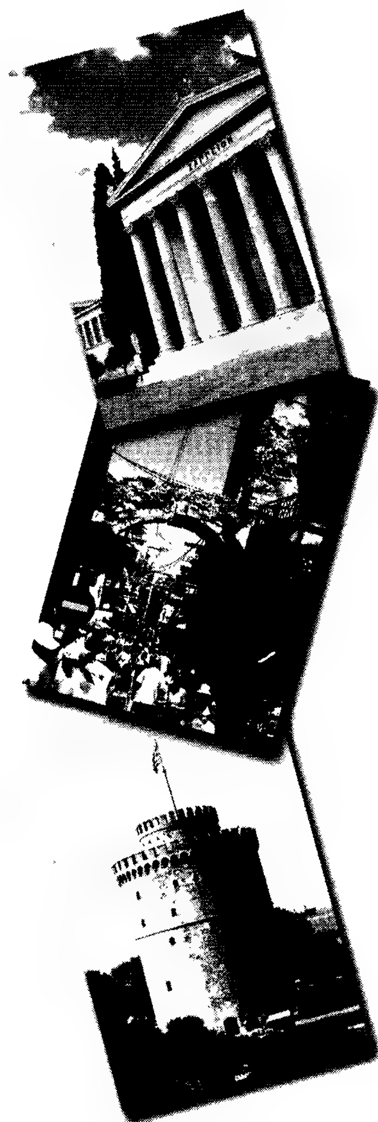
ПОГОВОРКИ

Στη βράση κολλάει το σίδερο.	Куй железо, пока горячо.
Κάνε το καλό και ριξ' το στο γιαλό.	Сделай добро и брось его в воду (и забудь о нем).

Ταξίδι στην Ελλάδα – Путешествие по Греции

Προσπάθησε να βάλεις τίς πόλεις στίς σωστές θέσεις. (Постарайся поставить указанные города в нужные клеточки. Найди эти города на карте).

ΣΠΑΤΑ	ΒΕΡΟΙΑ	ΣΟΥΦΛΙ
ΣΠΑΡΤΗ	ΛΑΡΙΣΑ	ΠΑΤΡΑ
ΚΟΜΟΤΗΝΗ	ΑΡΓΟΣ	ΝΙΓΡΙΤΑ
ΣΕΡΡΕΣ	ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ	ΚΙΛΚΙΣ
ΑΡΙΔΑΙΑ	ΛΑΜΙΑ	ΞΑΝΘΗ
ΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΑΣΤΥΠΑΛΑΙΑ	ΑΡΤΑ
ΑΘΗΝΑ	ΚΟΖΑΝΗ	ΒΟΛΟΣ
ΑΓΡΙΝΙΟ	ΤΡΙΠΟΛΗ	ΠΥΛΟΣ

Урок 9

Μάθημα 9ο

§ 1. Винительный падеж в роли обстоятельства.
§ 2. Зависимое прошедшее глаголов активной формы I спряжения.
Το κείμενο. «Οι εποχές του χρόνου. Οι μήνες και οι μέρες της εβδομάδας» (часть 1).

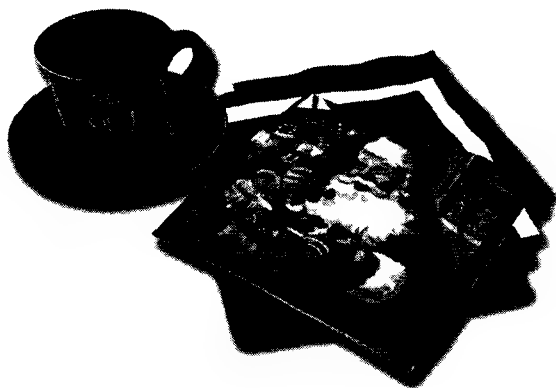
§ 1. Винительный падеж в роли обстоятельства – η αιτιατική επιρρηματικώς

Для того, чтобы обозначить время суток, день недели, месяц или время года, в греческом языке употребляют имена существительные в винительном падеже без предлога, например:

το πρωΐ – утром,
την ημέρα – днем,
την νύχτα – ночью,
την άνοιξη – весной,
το καλοκαίρι – летом,
μιά φορά τον χρόνο – один раз в год.

Упражнение 1. Переведите.

1. Осенью все дети возвращаются после каникул и идут в школу.
2. Весной мы готовимся к экзаменам.
3. Один раз в год мы ездим в Грецию.
4. Вечером мы идем в церковь.
5. Утром мы всегда пьем сок.
6. Днем все наши дети в школе.
7. В январе мы празднуем Рождество Христово.

§ 2. Зависимое прошедшее глаголов активной формы I спряжения – υποτακτική του ενεργητικου αορίστου πρώτης συζυγίας

Зависимое прошедшее глаголов активной формы первого спряжения образуется через прибавление <u>личных окончаний</u> к основе аориста.

Для этого мы должны поставить глагол в форму аориста (например, διαβάζω – διαβάσα), взять основу (**διαβασ-**) и прибавить к ней нужное нам окончание. Частица **να** ставится перед глаголом:

να διαβάσω – прочитать	
να διαβάσ**ω**	να διαβάσ**ουμε**
να διαβάσ**εις**	να διαβάσ**ετε**
να διαβάσ**ει**	να διαβάσ**ουν**

Примечание:

Обратите внимание, что некоторые глаголы (в основном неправильные) при образовании зависимого прошедшего времени теряют суффикс основы аориста -ηκ- и образуют укороченную форму. Например:

βγαίνω – βγήκα – να βγώ,

βρίσκω – βρήκα – να βρώ.

Упражнение 2. Проспрягайте следующие глаголы в зависимом прошедшем и составьте с ними предложения.

Χορεύω, καθαρίζω, αερίζω, γυρίζω, θέλω, ξέρω, δείχνω, ποτίζω, διδάσκω, σχηματίζω.

Упражнение 3. Раскройте скобки.

1. Θέλουμε να (γράφω) την άσκηση.
2. Η δασκάλα παρακαλεί τους μαθητές να (περιγράφω) την εκδρομή τους στον Όλυμπο.
3. Η μαμά μου θέλει να (σπουδάζω) στο Πανεπιστήμιο.
4. Δεν μπορούμε να (τελειώνω) το μάθημα γρήγορα.
5. Πρέπει να (σημειώνω) τις παροιμίες με κόκκινο μολύβι.
6. Πρέπει να (ετοιμάζω) την μετάφρασή μου ως το βράδυ.
7. Σας παρακαλώ να με (φωνάζω) στο τηλέφωνο.
8. Θέλω να μου (δείχνω) το νέο εξοχικό σου σπίτι.
9. Οι μαθητές μας πρέπει να (σχηματίζω) δέκα φράσεις ο καθένας.
10. Η Νίκη πρέπει να (καθαρίζω) το δωμάτιό της αύριο το πρωΐ.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Οι εποχές του χρόνου.
Οι μήνες και οι μέρες της εβδομάδας (часть 1)

Ο χρόνος έχει 12 μήνες. Οι δώδεκα μήνες του χρόνου είναι: ο Ιανουάριος, ο Φεβρουάριος, ο Μάρτιος, ο Απρίλιος, ο Μάϊος, ο Ιούνιος, ο Ιούλιος, ο Αύγουστος, ο Σεπτέμβριος, ο Οκτώβριος, ο Νοέμβριος, ο Δεκέμβριος. Κάθε μήνας έχει τέσσερεις εβδομάδες.

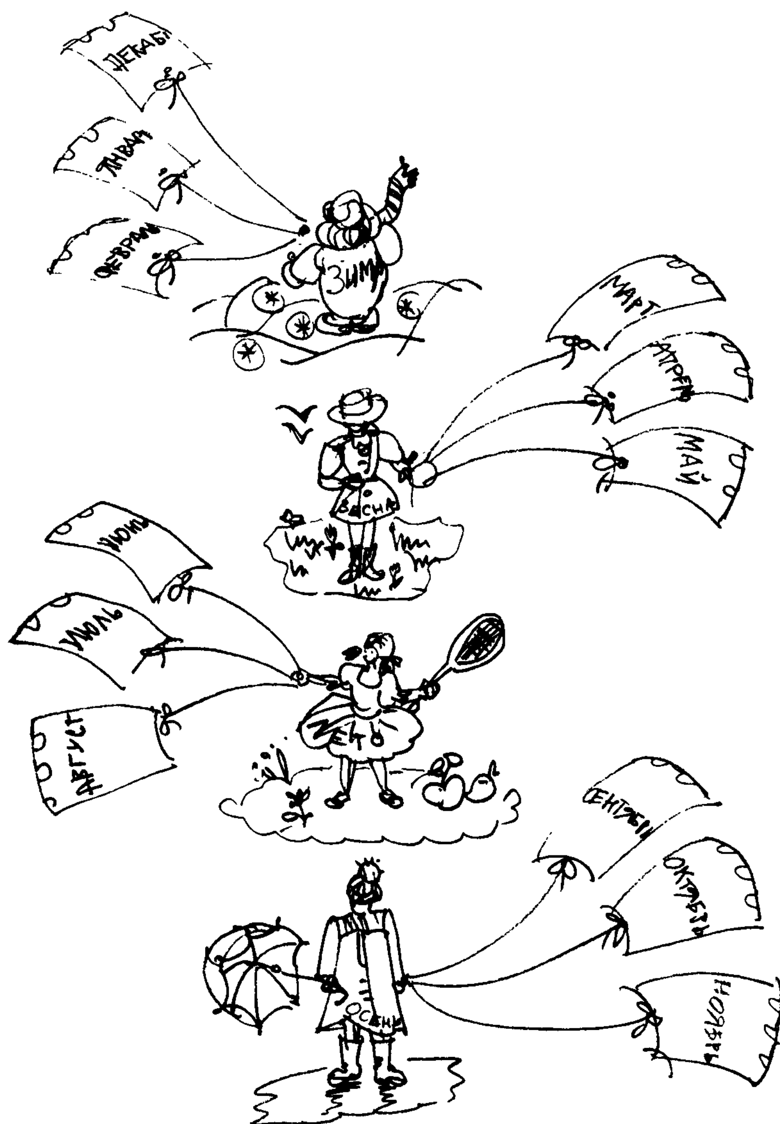
Ο χρόνος έχει τέσσερεις εποχές: ο χειμώνας, η άνοιξη, το καλοκαίρι, το φθινόπωρο. Κάθε εποχή έχει 3 μήνες.

Τα Σάββατα και τις Κυριακές – τα Σαββατοκύριακα τα παιδιά δεν πάνε στο σχολείο, οι άνθρωποι δεν δουλεύουν – είναι αργίες. Πηγαίνουν στην εκκλησία, πάνε εκδρομές, κάνουν επίσκεψη στους φίλους, κάνουν βόλτες.

Η Κυριακή είναι μέρα Κυρίου – λένε οι Έλληνες. Μετά τη Θεία Λειτουργία οι πιστοί στην Ελλάδα συνήθως πάνε στα καφενεία και πίνουν τον καφέ τους, ή τον πίνουν στα σπίτια τους.

Λεξιλόγιο

η εποχή – время года
ο χειμώνας – зима
η άνοιξη – весна
το καλοκαίρι – лето
το φθινόπωρο – осень
η Κυριακή – воскресенье
η Δευτέρα – понедельник
η Τρίτη – вторник
η Τετάρτη – среда
η Πέμπτη – четверг
η Παρασκευή – пятница
το Σάββατο – суббота
Ορθόδοξος – православный
ο πιστός – верующий
Θεία Λειτουργία – Божественная литургия
συνήθως – обычно
το καφενείο – кафе

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Η Σοφία: Νίκη, τι ημερομηνία έχουμε σήμερα;

Η Νίκη: Να, το ημερολόγιο είναι μπροστά σου! Σήμερα είναι τριάντα του μηνός.

Η Σοφία: Στις πόσες του μηνός φεύγει ο πατέρας μας στην Ελλάδα;

Η Νίκη: Φεύγει πρώτη Ιανουαρίου. Θα γιορτάζει μαζί μας την Πρωτοχρονιά και μετά θα φύγει για δουλειά!

Η Σοφία: Στις πόσες του μηνός γυρίζει πίσω;

Η Νίκη: Γυρίζει πέντε Φεβρουαρίου!

Η Σοφία: Πολλούς χαιρετισμούς!

Η Νίκη: Ευχαριστώ! Επίσης!

Λεξιλόγιο

η Ημερομηνία – дата
το ημερολόγιο – календарь
φεύγω – уезжать
πολλούς χαιρετισμούς – много приветов
επίσης – также
γυρίζω – возвращаться

Запомните фразы

στις πόσες του μηνός – какого числа
τι ημερομηνία έχουμε – какое число

Ответьте на вопросы

1. Πότε δεν πάμε στο σχολείο;
2. Τι κάνουμε την Κυριακή;
3. Πόσες εποχές και ποιές έχει ο χρόνος;
4. Πόσους μήνες έχει το έτος και ποιούς;
5. Πόσες μέρες έχει ο κάθε μήνας;
6. Πόσες του μηνός έχουμε σήμερα;
7. Πότε αρχίζει ο χρόνος;
8. Πόσες εβδομάδες έχει ο μήνας;

Упражнение 4. Переведите.

1. Когда у вас греческий? – Каждую неделю.
2. Какой завтра день? – Завтра воскресенье.
3. Какого числа мы идем в школу?
4. Какого числа возвращается папа из Афин?
5. Сколько недель в месяце?
6. Сколько месяцев в году? – Двенадцать месяцев.

Упражнение 5. Составьте диалоги.

1. О дне рождения, о Дне Ангела, когда он бывает, как вы его отмечаете.
2. О расписании занятий в школе, о любимых уроках.
3. О досуге. Сколько раз в неделю вы посещаете музеи, театры, картинные галереи, выставки, как часто ходите в парк, ездите за город и т.д.

Ομόγραφες λέξεις

Ομόγραφες λέξεις – слова, одинаковые по написанию, но разные по значению.

λόγια – слова	λόγια – образованная женщина
έννοια – забота	έννοια – смысл
άνισο – анис	άνισο – разделённые не на равные части
σκιάζω – пугаю	σκιάζω – даю тень, затеняю

ПОГОВОРКИ

Η ομόνοια χτίζει σπίτι
και η διχόνοια το γκρεμίζει.

Согласие строит дом,
а разногласие его разрушает.

Όποιος λέει την αλήθεια
έχει το Θεό βοήθεια.

Кто правду говорит,
тому Бог благоволит.

Ένας κούκκος δε φέρνει την άνοιξη.

Одна кукушка весну не принесет.

ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЙ ТЕКСТ

Прочтите текст и его перевод, подготовьте краткий пересказ. Пересказывая текст на греческом, держите перед собой русский перевод.

Η βροχούλα

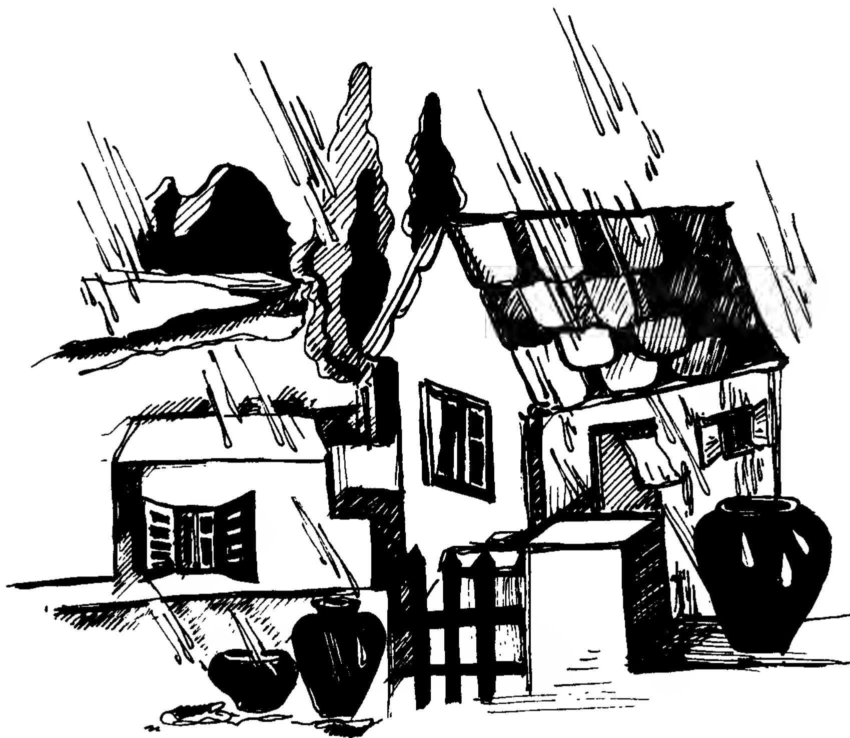
Τίκ! τακ! στό πλακόστρωτο. Τίκ! τακ! πάνω στα κεραμίδια. Είναι η βροχούλα, πού πέφτει σιγανή, τραγουδιστή. Πολλές σταλαματιές χτυπούν τό παράθυρο της Φωτούλας.

– Ήρθαμε, Φωτούλα, νά σέ χαιρετίσουμε. Πάνε πιά οι ζέστες τού καλοκαιριού. Έφτασε το φθινόπωρο. Θα φυσά αέρας. Ο ουρανός θα συννεφιάζει, θα βρέχει συχνά. Τα φύλλα των δέντρων θα κιτρινίσουν και θα πέσουν στη γη. Όπως θα πηγαίνεις στο σχολείο, θα βρέχεται το φορεματάκι σου.

Αυτά λέει η βροχή στη Φωτούλα, που είναι δυσαρεστημένη, γιατί βρέχει. Πως θα ήθελε να είναι πάντοτε καλοκαίρι! Να μη συννεφιάζει! Να μη βρέχει ποτέ!

Ο μπάρμπα – Σπύρος όμως, ο γείτονάς τους, σκέφτεται αλλιώτικα. Βλέπει τη βροχούλα και τρίβει τα χέρια του από χαρά. Κι όσο πιό πολύ δυναμώνει η βροχή, τόσο πιό πολύ αυτός χαίρεται.

– Στέφανε! λέει στο γιό του. Στην ώρα της ήρθε, παιδί μου, η βροχή. Ήρθε, για να δουλέψουμε τα χωράφια μας και να τα σπείρουμε. Δοξαμένος άς είναι ο καλός Θεός. Όλα τα δίνει με τη σειρά τους. Εμείς μονάχα είμαστε ανυπόμονοι. Να έχεις έτοιμα τα σύνεργα. Αύριο θ' αρχίσουμε χωράφι.

Дождик

Тук-тук! – по плоской крыше. Тук-тук! – по черепице. Это дождик капает, тихий и певучий. Капли стучат в окно Фотулы:

– Мы пришли, Фотула, чтобы тебя поприветствовать. Миновали жаркие дни лета. Настала осень. Скоро подует ветер. Небо покроется тучами, зачастят дожди. Листья на деревьях пожелтеют и опадут. И когда ты пойдешь в школу, то платьице твоё намокнет от дождя.

Все это слышалось Фотуле, которая огорчилась из-за дождика. Как бы она хотела, чтобы всегда было лето! Чтобы не было туч. Чтобы никогда не шёл дождь!

Но дядя Спирос, их сосед, думает по-другому. Он видит дождь и радостно потирает руки. И чем сильнее дождь, тем больше он радуется.

– Стефан! – говорит он своему сыну. – Вовремя пошёл[1] дождь, дитя моё. Чтобы нам поработать на полях и начать сев. Да прославится имя Господне! Все Он дает во благовремении. Только мы нетерпеливы. Пусть будет всё готово. Завтра начнём пахоту[2].

[1] Дословно: пришёл.

[2] Дословно: завтра начнём поле.

ИГРАЕМ ВМЕСТЕ
ΠΑΙΖΟΥΜΕ ΜΑΖΙ

Πετάει, πετάει... – Летит, летит...

Игра на внимание.
Ведущий – в центре, вокруг сидят участники игры.
Ведущий произносит фразы:

– Πετάει πετάει το αηδόνι! – Летит, летит соловей!
– Πετάει πετάει το χελιδόνι! – Летит, летит ласточка!
– Πετάει πετάει το κοράκι! – Летит, летит ястреб!
– Πετάει πετάει το σκαμνάκι! – Летит, летит скамейка!

Если ведущий называет птицу, дети поднимают палец вверх. Ведущий старается уловить невнимательных и в какой-то момент называет нелетающий предмет. Того, кто при этом ошибочно поднял палец вверх, «наказывают»: он становится спиной к остальным участникам игры, которые в свою очередь дотрагиваются до его спины со словами:

– Πάνω χέρι, κάτω χέρι, τίνος είναι το χέρι πάνω;

Нужно отгадать, кто до него дотронулся.

Урок 10
Μάθημα 10ο

Правильные и неправильные глаголы.
Το κείμενο. «Οι εποχές του χρόνου.
Οι μήνες και οι μέρες της εβδομάδας»
(часть 2).

Правильные и неправильные глаголы.
Ομαλά και ανώμαλα ρήματα

В зависимости от способа образовани аориста глаголы подразделяются на правильные и неправильные. С правильными глаголами мы знакомились в 4-м уроке и видели, что при образовании аориста прибавляются окончания -σα, -σες, -σε, -σαμε, -σατε, -σαν.

К неправильным глаголам относятся глаголы, которые при образовании аориста изменяют свою основу, например:

παίρνω – беру	πήρα – взял
πηγαίνω – иду	πήγα – пошёл
φεύγω – ухожу	έφυγα – ушёл
βάζω – кладу, надеваю	έβαλα – положил, надел
βλέπω – вижу	είδα – увидел
λέγω – говорю	είπα – сказал
βγάζω – вынимаю	έβγαλα – вынул
βρίσκω – нахожу	βρήκα – нашёл
μπαίνω – вхожу	μπήκα – вошёл
βγαίνω – выхожу	βγήκα – вышел

Неправильные глаголы имеют в аористе следующие окончания:

παίρνω – πήρα		
I лицо	πήρα	πήραμε
II лицо	πήρες	πήρατε
III лицо	πήρε	πήραν

Упражнение 1. Проспрягайте в аористе следующие глаголы и переведите предложения.

1. Παίρνω πολλά βιβλία από την βιβλιοθήκη.
2. Βρίσκω το σπίτι σας.
3. Βλέπω ένα παιδί.
4. Μπαίνω στην τάξη.

5. Φεύγω στη θάλασσα.
6. Λέω το ποίημα στη δασκάλα μου.
7. Βάζω το νέο φόρεμα.
8. Βγαίνω από το βαγόνι.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Οι εποχές του χρόνου.
Οι μήνες και οι μέρες της εβδομάδας (часть 2)

Κάθε μέρα του χρόνου είναι μνήμη κάποιου αγίου, γιορτάζει ο Άγιος.

Οι εποχές του χρόνου έχουν και τις νηστείες. Στην Ορθόδοξη Εκκλησία έχουμε: το χειμώνα την Νηστεία τον Χριστουγέννων, την Άνοιξη – τη Μεγάλη Σαρακοστή – για το Πάσχα, το καλοκαίρι – νηστεία των Αγίων Αποστόλων και την νηστεία της Παναγίας.

Η εβδομάδα έχει επτά μέρες: Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη, Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή.

Εμείς πάμε στο σχολείο από τη Δευτέρα μέχρι το Σάββατο. Νά το πρόγραμμα των μαθημάτων μου: την φυσική αγωγή έχουμε δύο φορές την εβδομάδα, την ξένη γλώσσα – 3 φορές, την ιστορία, φυσική, μαθηματικά και γεωγραφία – 2 φορές την εβδομάδα, την ρωσσική γλώσσα και την λογοτεχνία – 4 φορές την εβδομάδα. Έχουμε και πολλά άλλα μαθήματα.

Ο χρόνος αρχίζει την πρώτη Ιανουαρίου και τελειώνει στις 31 Δεκεμβρίου. Η πρώτη μέρα του Ιανουαρίου ονομάζεται Πρωτοχρονιά.

Λεξιλόγιο

η μνήμη – память
ο Άγιος – святой
η νηστεία – пост
η Παναγία – Пресвятая Дева
η φυσική αγωγή – физкультура
η Πρωτοχρονιά – Новый год
η αργία – выходной день

Ответьте на вопросы

1. Πόσες νηστείες έχει ο χρόνος;
2. Πόσες μέρες έχει η εβδομάδα;
3. Ποιά μαθήματα έχετε σήμερα;
4. Ποιά μέρα έχετε ελληνικά;
5. Τι μέρα είναι αύριο;
6. Τι μέρα είναι σήμερα;

Упражнение 2. Переведите.

1. В Москву бабушка возвращается десятого числа.
2. Какого числа вы идете на концерт? – Пятого февраля.
3. На какой день приходится Новый год в этом году? – Новый год приходится на понедельник.
4. Сколько выходных у вас в месяц? – Только четыре выходных.
5. Когда у тебя день рождения? – В июне. – Какого числа? – 25 июня. – Это какой день? – Воскресенье.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Ο Κώστας:	Πόσες φορές το χρόνο πας ταξίδι, Βασιλική;
Η Βασιλική:	Πάω δυό φορές – τα Χριστούγεννα και το καλοκαίρι.
Ο Κώστας:	Πόσες φορές το χρόνο έχεις τις διακοπές, δύο;
Η Βασιλική:	Όχι, Κώστα, τέσσερις φορές! Απλώς δεν ταξιδεύουμε κάθε φορά όταν έχουμε τις διακοπές!
Ο Κώστας:	Και πόσες φορές το χρόνο πας συναυλίες και θέατρα;
Η Βασιλική:	Γιά συναυλίες αγοράζουμε εισιτήρια για όλο το χρόνο, και έτσι πάμε οικογενειακώς 2 φορές το μήνα. Στο θέατρο πάμε όταν ανεβάζουν κάποια νέα παράσταση, πρεμιέρα δηλαδή.
Ο Κώστας:	Α! Εμείς που μένουμε στο χωριό, πάμε θέατρο η συναυλία μιά φορά το χρόνο μόνο.
Η Βασιλική:	Εσύ με την αδερφή σου Κώστα, πας Ωδείο (Μουσικό Σχολείο). Έτσι έχεις συναυλίες κάθε μέρα στο σπίτι σου, έτσι δεν είναι;
Ο Κώστας:	Α, ναι! Κάθε μέρα στο σπίτι μας ακούς τα έργα του Τσαϊκόφσκι, του Μπαχ, Μπετόβεν. Ξέρουμε να παίζουμε και τους Έλληνες συνθέτες – τον Χατζιδάκη και τον Θεοδωράκη.
Η Βασιλική:	Μπράβο, μπράβο! Συγχαρητήρια!

Λεξιλόγιο

οι διακοπές – каникулы
η συναυλία – концерт
ανεβάζω – (здесь) ставить спектакль
η παράσταση – спектакль
το Ωδείο – 1) консерватория, 2) музыкальная школа
έτσι δεν είναι – не так ли?
ο συνθέτης – композитор

Το τραγούδι του βουνού

Λαμπρός, πανώριος κόσμος
ο κόσμος του βουνού,
στα γαλανά ανεβαίνει
παλάτια τ' ουρανού.

Εμπρός! Με στέρεο πόδι
ας ανεβούμε εκεί
που μας προσμένει ωραία
ζωή μαγευτική.

Εκεί δροσιές, βρυσούλες
και κρούσταλλα νερά
και γελαστές βοσκούλες
σ' απόσκια δροσερά.

Οι πέρδικες στα πλάγια,
τι όπου δεντρί, πηγές.
Γλυκολαλούν τ' αηδόνια
ουράνιες μελωδιές.

Λαμπρός, πανώριος κόσμος
ο κόσμος του βουνού,
που την ψυχή ανεβάζει
στα ύψη τ' ουρανού.

Στέλιος Σπεράντσας

Песнь гор

Прекрасный, радостный мир гор,
Мир сказок и чудес!
Для нас ты предваряешь путь
К святым дворцам небес.

Вперед! И твердым шагом
Идём мы только ввысь,
Где ждёт нас не земная,
А сказочная жизнь.

На склонах куропатки,
Деревья зацвели,
И трели дивные свои
Выводят соловьи.

Блестящий, радостный мир гор,
Творишь ты чудеса!
Здесь будто бы моя душа
Несётся в небеса!

Прекрасный, радостный мир гор,
Мир сказок и чудес!
Ты душу поднимаешь
На высоту небес.

Стелиос Сперанцас

ИЗ ДРЕВНЕГРЕЧЕСКОЙ МУДРОСТИ

Καρπόν ὧν ἔσπειρας, θερίζεις.

Ο,τι σπείρεις, θα θερίσεις.
(Что посеешь, то и пожнёшь.)

῞Ομοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει.

Το όμοιο πλησιάζει πάντα το όμοιό του.
(Подобное тяготеет к подобному.)

Καρυδάτο – Ореховый пирог
(постное сладкое угощение)

Είναι ένα νόστιμο γλυκό που μπορούμε να ετοιμάσουμε και ως νηστήσιμο για τις παραμονές των Χριστουγέννων.

Υλικά:

Α. *για το μείγμα:*

1 κιλό καρύδι ψιλοκοπανισμένο
2 ποτήρια παξιμάδι τριμμένο
1 κουτάλι της σούπας κανελλογαρύφαλλα τριμμένα
1 φλιτζανάκι του καφέ κονιάκ
2 κουταλιές της σούπας κακάο
1 σοκολάτα κουβερτούρα (125 γρ.)

Β. *για το σιρόπι:*

3 ποτήρια ζάχαρη
1 ½ ποτήρι νερό
ζάχαρη άχνη

Εκτέλεση:

Α. Μέσα σέ μιά λεκάνη ανακατεύουμε το καρύδι, το παξιμάδι, το κονιάκ, τα κανελλογαρύφαλλα, το κακάο και τη σοκολάτα τριμμένη στον τρίφτη.

Β. Σε μιά κατσαρόλα βάζουμε τα 3 ποτήρια ζάχαρη και το 1 ½ ποτήρι νερό και τ' αφήνουμε να βράσουν μέχρι να δέσει το σιρόπι. Αμέσως μετά, μέσα στο σιρόπι, ρίχνουμε το μείγμα μέ όλα τ' άλλα υλικά που έχουμε έτοιμα, και διατηρούμε την κατσαρόλα στη φωτιά, ανακατεύοντας για 5 λεπτά. Όταν είναι έτοιμο, το κατεβάζουμε από τη φωτιά και το αφήνουμε 5 λεπτα, ώσπου να κρυώσει λίγο για να μπορούμε να το πλάσουμε.

Παίρνουμε από το μείγμα μιά μεγάλη κουταλιά και πλάθουμε όπως τους κουραμπιέδες. Μετά τα πασπαλίζουμε με ζάχαρη άχνη.

Λεξιλόγιο

το μείγμα – смесь
το καρύδι – грецкий орех
ψιλοκοπανισμένος – мелко дробленый
το παξιμάδι – сухарь
τριμμένος – тёртый
κανέλλα – корица
γαρύφαλλο – гвоздика
το φλιτζανάκι – чашечка
σοκολάτα κουβερτούρα – черный шоколад
ανακατεύω – перемешивать
ο τρίφτης – тёрка
βράζω – варить
δένω – связывать, здесь: густеть
η κατσαρόλα – кастрюля
η άχνη – пудра
η λεκάνη – миска

Урок 11
Μάθημα 11ο

§ 1. Спряжение глаголов пассивной формы в настоящем времени. Замена активной формы на пассивную.
§ 2. Спряжение вспомогательных глаголов в прошедшем времени.
Το κείμενο. «Ο χειμώνας».

§ 1. Спряжение глаголов пассивной формы в настоящем времени. Замена активной формы на пассивную. Κλίση των παθητικών ρημάτων στον ενεστώτα

ανοίγομαι – открываться (ανοίγω – открывать – **I спряжение**)	
ανοίγ**ομαι**	ανοιγ**όμαστε**
ανοίγ**εσαι**	ανοίγ**εστε**
ανοίγ**εται**	ανοίγ**ονται**

μελετιέμαι – изучаться (μελετώ – изучать – **II спряжение**)	
μελετ**ιέμαι**	μελετ**ιόμαστε**
μελετ**ιέσαι**	μελετ**ιέστε**
μελετ**ιέται**	μελετ**ιούνται**

Упражнение 1. Проспрягайте данные глаголы.

Φοριέμαι – носиться,
λησμονιέμαι – забываться,
ρωτιέμαι – спрашиваться,
κρατιέμαι – держаться.

Замена активной формы на пассивную

В разговорной и письменной речи часто встречается изменение глагольных форм из активной в пассивную:

Η Μαρία <u>μελετάει</u> το κείμενο. – Το κείμενο <u>μελετιέται</u> απο τη Μαρία.
(Мария <u>изучает</u> текст. – Текст <u>изучается</u> Марией.)

То есть дополнение (το κείμενο) становится подлежащим, а подлежащее (η Μαρία) становится дополнением с предлогом (από).

Для того, чтобы научиться излагать свои мысли, используя как активные, так и пассивные формы глагола, выполните следующие упражнения.

Упражнение 2. Переведите предложения.

1. Ποιός ποτίζει αυτά τα λουλούδια; Τα λουλούδια αυτά ποτίζονται από τα παιδιά.
2. Ποιός μεταφράζει το βιβλίο; Το βιβλίο μεταφράζεται από τη δασκάλα μας.
3. Ποιός καθαρίζει την αίθουσα αυτή; Η αίθουσα αυτή καθαρίζεται από την καθαρίστρια.
4. Ο δάσκαλος διαβάζει το κείμενο; Ναί, το κείμενο διαβάζεται από τον δάσκαλο.
5. Τα παιδιά σχηματίζουν τις φράσεις; Όχι, οι φράσεις σχηματίζονται από την δασκάλα.

Упражнение 3. Замените активную форму глаголов на пассивную.

1. Ο Μιχάλης κρατά το καλάθι.
2. Το ρολόϊ κουρδίζει η γιαγιά μας.
3. Η αδερφή γράφει την πρώτη άσκηση.
4. Διακρίνω από μακριά το Μοναστήρι.
5. Η Άννα πλέκει το μαντήλι.
6. Ο παππούς ανοίγει την πόρτα.
7. Η αδερφή μου μελετάει καλά την ελληνική γλώσσα.
8. Η δασκάλα ρωτά τους μαθητές της.
9. Η γιαγιά λησμονεί γρήγορα τις νέες λέξεις.

Упражнение 4. Замените пассивную форму глаголов на активную.

1. Η ελληνική γλώσσα διδάσκεται στο Σχολείο μας από μία Ελληνίδα δασκάλα.
2. Η γή ποτίζεται από τη βροχή.
3. Το φόρεμα ράβεται από τη γιαγιά μου.
4. Σηκώνομαι το πρωΐ από τη μαμά μου.
5. Τα λάθη διορθώνονται από τον δάσκαλό μας.
6. Τα μαθήματά μας ετοιμάζονται από μας κάθε βράδυ.
7. Η τάξη μας αερίζεται σε κάθε διάλειμμα.

ПОГОВОРКИ

Καπνός χωρίς φωτιά δεν βγαίνει.	Дым без огня не появляется.	(Нет дыма без огня.)
Κάλλιο το παράδειγμα από τα λόγια.	Лучше – пример, чем слова.	(Лучше один раз увидеть, чем сто раз услышать.)
Το μήλο κάτω απ' τη μηλιά πέφτει.	Яблоко под яблоней падает.	(Яблоко от яблони недалеко падает.)

§ 2. Спряжение вспомогательных глаголов в прошедшем времени. Κλίση βοηθητικών ρημάτων στον παρατατικό

В первой части учебника мы знакомлись с I и II спряжением глаголов, с образование прошедшего времени. В таблице показано спряжение так называемых вспомогательных глаголов έχω и είμαι (они называются так потому, что помогают в образовании других времен, о которых мы будем говорить в дальнейшем).

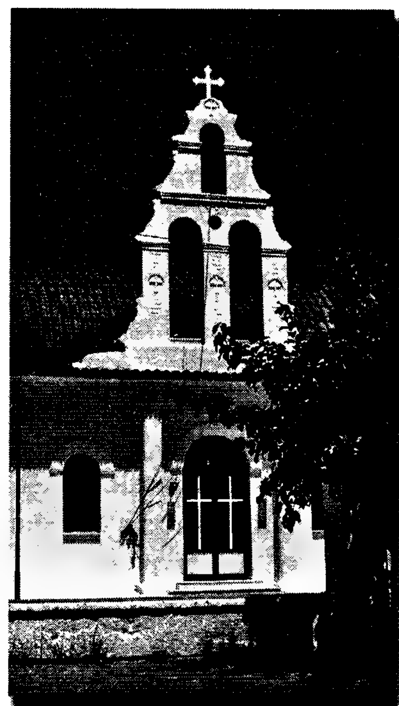
	έχω, είμαι			
	Единственное число		Множественное число	
I лицо	είχα (имел)	ήμουν (был)	είχαμε (имели)	ήμαστε (были)
II лицо	είχες	ήσουν	είχατε	ήσαστε
III лицо	είχε	ήταν	είχαν	ήταν

Упражнение 5. Проспрягайте словосочетания в прошедшем времени.

Έχω ένα ωραίο παιχνίδι, είμαι η δασκάλα, έχω πολλούς φίλους, έχω νέο αυτοκίνητο, έχουμε πολλά λεξικά, είμαστε μαθητές, είσαι δάσκαλος, έχεις ωραίο σπίτι.

Упражнение 6. Переведите.

1. Дети, где вы были? – Мы были на уроке!
2. Нас было десять в классе.
3. У нее была хорошая ручка.
4. Твой папа был в Афинах? Да, был.
5. В школе у нас был прекрасный класс!
6. У моей мамы была очень хорошая работа.
7. У нашей бабушки был большой дом.
8. У ее сестры было старое пианино.
9. Мы все были вчера в церкви.

ИЗ ДРЕВНЕГРЕЧЕСКОЙ МУДРОСТИ

Ησίοδος. (Гесиод.)

Εἰ δὲ κακόν εἴπιος, τάχα κ' αυτός μεῖζον ἀκούσαις.

Αν πείς κακό, να περιμένεις γρήγορα να ακούσεις χειρότερο.
(Если скажешь плохо, жди, вскорости услышишь подобное.)

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο χειμώνας

Ο χειμώνας είναι η πιό κρύα εποχή του χρόνου. Το χειμώνα η θερμοκρασία στη Ρωσία κάποτε φτάνει μέχρι 25°C υπό το μηδέν. Φυσάει ο βοριάς, παγώνουν τα ποτάμια και οι λίμνες. Το χιόνι σκεπάζει τη γή.

Τα παιδιά όμως αγαπούν το χειμώνα γιατί μπορούν να κάνουν σκί και πατινάζ, να φτιάχνουν το χιονάνθρωπο, να παίζουν χιονοπόλεμο.. Μαζί με τους γονείς τα παιδιά συχνά πηγαίνουν στα πάρκα ή με τον ηλεκτρικό στην εξοχή όπου κάνουν σκί στο δάσος.

Η φύση είναι πολύ όμορφη – τα δέντρα με χοντρό στρώμα χιόνι μοιάζουν με παραμυθένιο δάσος και τα χιονισμένα χωράφια μοιάζουν με λευκή θάλασσα που λάμπει στον ήλιο.

Σε όλους στη Ρωσία αρέσει το έλκυθρο. Στα χωριά, όποιος έχει το άλογο, βάζει το έλκυθρο και κουβαλάει διάφορα πράγματα. Στις πόλεις στα πάρκα οι κάτοικοι κάνουν βόλτες με τα έλκυθρα που τα τραβάνε τρία άλογα μαζί – η λεγόμενη τρόϊκα.

Στήν Ελλάδα ο χειμώνας συνήθως δεν είναι βαρύς. Το χιόνι είναι σπάνιο φαινόμενο και όταν πέφτει, γρήγορα λυώνει. Φυσάει όμως πολύ δυνατός και διαπεραστικός αέρας και βρέχει. Η θάλασσα είναι ταραγμένη και τα καράβια συχνά έχουν απαγορευτικό και δεν ξεκινούν από τα λιμάνια.

Το χειμώνα τα παιδιά στα Σχολεία έχουν χειμερινές διακοπές, οι φοιτητές στα Ινστιτούτα και στα Πανεπιστήμια έχουν τις εξετάσεις και επίσης διακοπές.

Λεξιλόγιο

η θερμοκρασία – температура
φτάνω – достигать
κάποτε – иногда
υπό το μηδέν – ниже нуля
παγώνω – замерзать
ο βοριάς – северный ветер
φυσάω – дуть
το σκι – лыжи
το πατινάζ – коньки
ο χιονάνθρωπος – снежная баба
ο χιονοπόλεμος – игра в снежки
το ηλεκτρικό – электричка
το δάσος – лес
η φύση – природа
το στρώμα – слой
μοιάζω – быть похожим
παραμυθένιος – сказочный
το έλκυθρο – санки
κουβαλάω – переносить, перевозить
διάφορος – разный
το πράγμα – вещь
τραβάω – тащить, тянуть

λεγόμενος – так называемый
σπάνιος – редкий
το φαινόμενο – явление
λυώνω – таять
διαπεραστικός – пронизывающий
ταραγμένος – 1) взволнованный,
2) волнующееся (о море)
το απαγορευτικό – запрет, запрещение
ξεκινώ – отправляться, отъезжать,
отплывать
το λιμάνι – порт

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Ο Γιάννης: Πώς και πώς περιμένω τις διακοπές μας, Σπύρο!

Ο Σπύρος: Γιατί τόσο, Γιάννη; Κουράστηκες;

Ο Γιάννης: Φυσικά! Έχω, βλέπεις και το Γυμναστήριο, και το Ωδείο, και το κολυμβητήριο, και παίζω στο Παιδικό θέατρο. Ίσα-ίσα προλαβαίνω να ετοιμάζω τα μαθήματα για το σχολείο.

Ο Σπύρος: Ε, φίλε! Εσύ θέλεις να είσαι πάντα και παντού πρώτος. Δεν βγαίνει έτσι! Ευτυχώς που έχουμε τις διακοπές!

Ο Γιάννης: Ναι, έχεις δίκαιο! Ήδη κανονίζουμε που θα πάμε με τους γονείς μου. Θα μένουμε σε ένα μικρό ξενοδοχείο «Ζβενίγκοροντ» έξω απο τη πόλη, κοντά στο δάσος.

Ο Σπύρος: Και τι θα κάνετε εκεί, καημένοι, μόνοι σας;

Ο Γιάννης: Καθόλου μόνοι μας! Εκεί πάνε πολλά παιδιά με τους γονείς. Μας ετοιμάζουν ωραίο πρόγραμμα – αθλητικά παιχνίδια, μαθήματα ιππασίας, βόλτες στο δάσος, εκδρομές στα γύρω χωριά και στα αξιοθέατα!

Ο Σπύρος: Α, ωραία! Τότε θέλω να πάω και εγώ με τη μαμά μου! Μπορούμε;

Ο Γιάννης: Ναι, βέβαια! Υπάρχουν άδεια δωμάτια!

Ο Σπύρος: Καλά! Καλή αντάμωση!

Ο Γιάννης: Γειά χαρά!

Λεξιλόγιο

κουράστηκα – устал
φυσικά – естественно
το γυμναστήριο – тренажерный зал
το Ωδείο – 1) музыкальная школа,
2) консерватория
ίσα-ίσα – только-только
προλαβαίνω – успеваю
παντού – всюду
δεν βγαίνει – не выходит!
ευτυχώς – к счастью
έχεις δίκαιο – ты прав
κανονίζω – договариваться, определять
καημένος – несчастный, бедный
καθόλου – совсем не
η ιππασία – верховая езда
γύρω – вокруг
τότε – тогда
άδειος – пустой, свободный

Урок 12
Μάθημα 12ο

§ 1. Степени сравнения прилагательных.
§ 2. Количественные числительные.
Сотни, тысячи, миллионы.
Το κείμενο. «Ο Ασπρούλης».

§ 1. Степени сравнения прилагательных. Βαθμοί των επιθέτων

Положительная степень (θετικό)

В 4-м уроке I части учебника речь шла о прилагательных – частях речи, которые обозначают качество предмета, об одной из их степеней – положительной.

Ο Κώστας είναι έξυπνος. – Костя умный.

Η θάλασσα είναι καλή. – Море хорошее.

Το μήλο είναι νόστιμο. – Яблоко вкусное.

Сравнительная степень (συγκριτικό)

Если же необходимо показать, что какой-то предмет или человек обладают названным качеством в бóльшей или меньшей степени, тогда образуется сравнительная степень, то есть к основе положительной степени прибавляются суффиксы:

α) -ότερος, -ότερη, -ότερο или -ώτερος, -ώτερη, -ώτερο (от прилагательных с окончанием -ος, -η, -ο).

έξυπνος (умный) – εξυπνότερος (умнее)
έξυπνη (умная) – εξυπνότερη (умнее)
έξυπνο (умное) – εξυπνότερο (умнее)
γενικός (общий) – γενικώτερος (более общий)

β) -ύτερος, -ύτερη, -ύτερο (от прилагательных с окончанием -υς, -ια, -υ).
βαρύς (тяжелый) – βαρύτερος (тяжелее)
βαριά (тяжелая) – βαρύτερη (тяжелее)
βαρύ (тяжелое) – βαρύτερο (тяжелее)

γ) -έστερος, -έστερη, -έστερο (от прилагательных с окончанием -ης, -ης, -ες).
ευτυχής (счастливый) – ευτυχέστερος (счастливее)
ευτυχής (счастливая) – ευτυχέστερη (счастливее)
ευτυχές (счастливое) – ευτυχέστερο (счастливее)

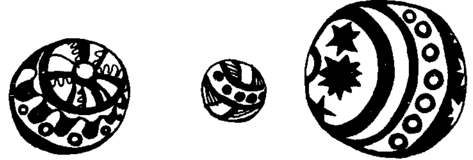
С прилагательным в сравнительной степени употребляется предлог από.
Ο Κώστας είναι εξυπνότερος από τον Νίκο.
(Костя более смышленый, чем Никос.)

Превосходная степень (υπερθετικό)

Превосходная степень показывает, что данное лицо или предмет обладает каким-то качеством в наибольшей или наименьшей степени, по сравнению со всеми остальными (относительная превосходная) или просто имеет высшую степень качества безотносительно к другим (абсолютная превосходная).

Образуется эта форма двумя способами.

1) К сравнительной степени прибавляется соответствующий артикль:
μικρότερος – меньший
ο μικρότερος – самый маленький
η μικρότερη – самая маленькая
το μικρότερο – самое маленькое

2) К основе положительной степени прибавляются суффиксы:
α) -ότατος, -ότατη, -ότατο или -ώτατος, -ώτατη, -ώτατο
μικρός – μικρότατος, μικρότατη, μικρότατο
β) -ύτατος, -ύτατη, -ύτατο
βαρύς – βαρύτατος, βαρύτατη, βαρύτατο
γ) -έστατος, -έστατη, -έστατο
επιμελής – επιμελέστατος, επιμελέστατη, επιμελέστατο

Некоторые прилагательные при образовании степеней сравнения получают в сравнительной степени как привычный суффиксы, так и суффиксы -ύτερος, -ύτερη, -ύτερο и суффиксы -ύτατος, -ύτατη, -ύτατο в превосходной степени.

Это прилагательные ελαφρός (легкий), γλυκός (сладкий), χοντρός (толстый), κοντός (низкий).

Положительная степень	Сравнительная степень	Превосходная степень
ελαφρός	ελαφρότερος ελαφρύτερος	ελαφρότατος ελαφρύτατος
γλυκός	γλυκότερος γλυκύτερος	γλυκότατος γλυκύτατος
χοντρός	χοντρότερος χοντρύτερος	χοντρότατος χοντρύτατος
κοντός	κοντότερος κοντύτερος	κοντότατος κοντύτατος

У прилагательного κοντός есть два варианта употребления – форма κοντότερος используется для обозначения роста или высоты:

Η Νίκη είναι κοντότερη από μένα. – Ники ниже ростом, чем я.

А форма κοντύτερος используется при определении длины:

Κοντύτερη γραμμή – более короткая линия.

Описательный способ образования степеней сравнения прилагательных

В греческом языке степени сравнения можно образовывать не только с помощью суффиксов, но и описательным способом. Если мы прибавим к прилагательному наречие **πιο** (**ποιό**) – более, то образуется сравнительная форма **πιο μεγάλος** (больше), если прибавим к сравнительной форме определенный артикль (**ο, η, το**) или наречие **πολύ** и **πάρα πολύ**, то образуется превосходная степень.

	Степени сравнения
μεγάλος (большой)	πιό μεγάλος – бóльший ο πιό μεγάλος – самый большой πολύ μεγάλος – очень большой πάρα πολύ μεγάλος – огромный
μεγάλη (большая)	πιό μεγάλη – бóльшая η πιό μεγάλη – самая большая πολύ μεγάλη – очень большая πάρα πολύ μεγάλη – огромная
μεγάλο (большое)	πιό μεγάλο – бóльшее το πιό μεγάλο – самое большое πολύ μεγάλο – очень большое πάρα πολύ μεγάλο – огромное

Упражнение 1. Из приведенных прилагательных образуйте простые и описательные степени сравнения, а также превосходную степень.

Γρήγορος, καλός, άσχημος, ακριβός, καθαρός, δύσκολος, φτηνός, δυνατός, εύκολος, γλυκός, πικρός, νέος, λαμπρός, λεπτός, ήσυχος.

Упражнение 2. Образуйте из прилагательных сравнительную степень.

1. Τρυαντάφυλλο – τουλίπα (ψηλός – κοντός).
2. Τετράδιο – βιβλίο (χοντρός – λεπτός).
3. Αυτοκίνητο – ποδήλατο (νέος – παλαιός).
4. Θάλασσα – λίμνη (μεγάλος – μικρός).
5. Τραπέζι – καρέκλα (ψηλός – χαμηλός).
6. Σύκο – αχλάδι (γλυκός – ξυνός).
7. Πατέρας – μητέρα (μεγάλος – μικρός).

Упражнение 3. Образуйте превосходную степень от прилагательных, стоящих в скобках.

1. Αυτό το βιβλίο είναι (παλαιός) στη βιβλιοθήκη μας.
2. Το σταφύλι είναι (γλυκός).
3. Το πιπέρι είναι (πικρός).
4. Ο Βαγγέλης είναι (έξυπνος).
5. Ο Ναός του Αγίου Βασιλείου είναι (όμορφος) στη πόλη μας.
6. Το δωμάτιο της αδερφής μου είναι (φωτεινός) στο σπίτι.
7. Εκείνη η άσκηση είναι (δύσκολος) στο βιβλίο.

Упражнение 4. Переведите.

1. Этот виноград более сладкий, чем тот.
2. Наши яблоки самые красивые.
3. Это самая грязная дорога.
4. Комната Никоса светлее всех комнат в доме.
5. Та аудитория больше и чище этой.
6. Первое упражнение самое трудное в этом уроке.
7. Тот большой чемодан самый тяжелый.
8. Храм Святителя Николая более древний, чем церковь святой Варвары.
9. Монастырь святой Екатерины самый древний в нашем городе.

§ 2. Количественные числительные. Сотни, тысячи, миллионы Εκατοντάδες, χιλιάδες, εκατομμύρια

Сотни. Εκατοντάδες

200 – διακόσια, -οι, -ες.
300 – τριακόσια, -οι, -ες.
400 – τετρακόσια, -οι, -ες.
500 – πεντακόσια, -οι, -ες.
600 – εξακόσια, -οι, -ες.
700 – εφτακόσια, -οι, -ες.
800 – οχτακόσια, -οι, -ες.
900 – εννιακόσια, -οι, -ες.

Тысячи, миллионы. Χιλιάδες, εκατομμύρια

1 000 – χίλια, χίλιοι или μια χιλιάδα
2 000 – δύο χιλιάδες.
10 000 – δέκα χιλιάδες.
100 000 – εκατό χιλιάδες.
1 000 000 – ένα εκατομμύριο.
2 000 000 – δύο εκατομμύρια.
1 000 000 000 – ένα δισεκατομμύριο.

Запомните!

Количественные числительные от 200 до 1000 склоняются так же, как и прилагательные.

Упражнение 5. Прочитайте.

300 βιβλία, 100 παιδιά, 2000 ρούβλια, 150 μαθητές, 1200 μέρες, 650 άνθρωποι, 470 ευρώ, 100 500 δέντρα, 1 000 000 φωτογραφίες, 5000 λίτρα, 10 000 πίνακες.

Упражнение 6. Переведите.

Пять тысяч тетрадей, двести учеников, один миллион солдат, сто тысяч машин, два миллиона деревьев, четыреста девяносто кораблей, десять тысяч школ, триста шестьдесят пять дней, девятьсот самолетов, две тысячи триста пятьдесят пять подарков, сто шестьдесят шесть тысяч детей.

Ο χειμώνας

Ο χειμώνας ήρθε πάλι
κι όλοι γύρω στο μαγκάλι
έχουν μαζευτεί.
Ρίχτε κάστανα στη θράκα,
παραμύθια η γιαγιάκα
θά 'ρθει να μας πει.

Έξω πέφτει το χαλάζι
και τη θύρα μας τραντάζει
τώρα ο βοριάς.
Μες στην κρύα ανατριχίλα
σκορπιστήκανε τα φύλλα
της κληματαριάς.

Μες στην άγρια τούτη μπόρα
τρομαγμένα όλα τώρα
πάνε τα πουλιά.
Λίγη ζέστη για να βρούνε,
τσίου τσίου, θα κρυφτούνε
μέσα στη φωλιά.

Λάκης Παπαδήμας

Зима

Вот опять зима настала.
Снова вместе у мангала
собрались и ждём.
Ждём бабулю – будут сказки,
и каштаны без опаски
на углях печём.

Град в саду совсем не тает,
ветер двери сотрясает,
на дворе – мороз.
Листики затрепетали
и от холода опали
с виноградных лоз.

Грозен ливень, буря злится,
и притихли разом птицы –
испугал их гром.
Чтоб тепла найти немножко,
чик-чирик, укройтесь, крошки
в гнёздышке своём.

Лакис Пападимас

Βασιλόπιττα
(Новогодний пирог святого Василия, так называемая «Василопита»)

Υλικά:

1 φλιτζάνι τσαγιού γάλα φρέσκο
2 μικρά κουταλάκια μαγιά
4 αυγά
1 φλιτζάνι βούτυρο γάλακτος
1 ½ φλιτζάνι ζάχαρη
1 φακελάκι βανίλλια
ξύσμα ενός λεμονιού
1 μικρό κουταλάκι αλάτι
1 κιλό αλεύρι
λίγα αμύγδαλα

Εκτέλεση:

1. Σε μιά μεγάλη λεκάνη βάζουμε μισό φλιτζάνι γάλα χλιαρό και μέσα διαλύουμε τη μαγιά. Προσθέτουμε μισό φλιτζάνι αλεύρι, και το ανακατεύουμε. Το σκεπάζουμε με μιά πετσέτα και τ' αφήνουμε σε ζεστό μέρος για να φουσκώσει (1 ώρα περίπου).

2. Όταν φουσκώσει, χτυπάμε τη ζάχαρη με τους κροκούς. Ρίχνουμε το υπόλοιπο γάλα, τ' ασπράδια μαρέγκα, το βούτυρο λιωμένο, τη βανίλλια και το ξύσμα λεμονιού. Ζυμώνουμε ρίχνοντας λίγο λίγο το αλεύρι, ώστε η ζύμη να μη γίνει πολύ σφιχτή. Την πλάθουμε σε μπάλλες και τη βάζουμε μέσα σε μιά λεκάνη. Τη σκεπάζουμε πάλι με πετσέτα κει την αφήνουμε σε ζεστό μέρος για 3 ώρες περίπου, ώστε να γίνει διπλάσια σε όγκο.

3. Ζυμώνουμε τη ζύμη για 5 λεπτά και την τοποθετούμε σε βουτυρωμένο λαδόχαρτο μέσα σε ταψί στρογγυλό μεγάλο ή σε δύο μικρά. Τ' αφήνουμε σε χλιαρό μέρος 2 ώρες περίπου, σκεπασμένα ώστε να διπλασιαστούν σε όγκο.

4. Πριν τα βάλουμε στό φούρνο, χτυπάμε 1 κρόκο αυγού και 1 κουταλάκι νερό και τ' αλείφουμε ελαφρά με πινέλο. Από πάνω με ασπρισμένα αμύγδαλα μπορούμε να σχηματίσουμε τη νέα χρονολογία. Ψήνουμε σε προθερμασμένο φούρνο στους 200°C για μιά ώρα περίπου.

Λεξιλόγιο

το φλιτζάνι – чашка
φρέσκος – свежий
το βούτυρο γάλακτος – сливочное масло
το φακελάκι – пакетик
το κουταλάκι – ложечка
τα αμύγδαλα – миндаль
η λεκάνη – миска
χλιαρός – теплый
διαλύω – растворять
προσθέτω – добавлять
ανακατεύω – перемешивать
σκεπάζω – закрывать
αφήνω – оставлять
φουσκώνω – подниматься, разбухать
ο κρόκος – желток
υπόλοιπος – остальной
ασπράδια μαρέγκα – белки взбитые
το ξύσμα – цедра
ζυμώνω – замешивать тесто
διπλάσιος – двойной, удвоенный
βουτυρωμένος – смазанный маслом
λαδόχαρτο – пергаментная бумага
το ταψί – противень
ο φούρνος – духовка
αλείφω – смазывать
η χρονολογία – дата

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο Ασπρούλης

Σε μιά γωνιά της αυλής είναι καί ο Ασπρούλης. Αυτός είναι ένα ολόασπρο μικρό κατσικάκι. Γι' αυτό η γιαγιά τον βάφτισε Ασπρούλη.

Το κατσικάκι δεν αγαπούσε το Γιωργάκη. Κάποτε του τράβηξε την ουρά. Από τότε το ζώο ήταν θυμωμένο μαζί του. Όταν τον έβλεπε, έφευγε. Και τώρα θα έφευγε, αν δεν το φώναζε χαϊδευτικά η γιαγιά:

– Τσίπι! τσίπι μου!

– Τσίπι! τσίπι μου! φώναξε κι ο Γιωργάκης.

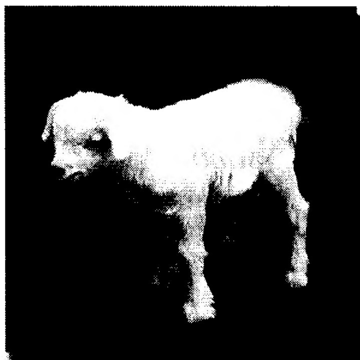
– Μπέε! μπέ! αποκρίθηκε το κατσικάκι.

Ύστερα, μ' ένα πήδημα, βρέθηκε στην αγκαλιά της γιαγιάς. Μύριζε την ποδιά της, μύριζε και τα χέρια της.

– Πήγαινε, παιδάκι μου, και φέρε στον Ασπρούλη λίγα μουρόφυλλα!

Εκεί κοντά ήταν μιά μουριά κι ο Γιωργάκης μάζεψε λίγα φύλλα. Το ζώο το πρώτο φύλλο δεν ήθελε να το δεχτεί. Σιγά σιγά όμως το δέχτηκε. Ύστερα δέχτηκε κι άλλο κι άλλο. Έτσι, τα έφαγε όλα.

Ο Ασπρούλης ευχαριστήθηκε από τα φύλλα και πλησίασε το Γιωργάκη. Από τότε έγιναν δυό καλοί φίλοι.

Белянка

В одном из уголков двора пасется[1] Белянка. Это белоснежная маленькая козочка. Поэтому бабушка назвала[2] её Белянкой.

Козочка не любит Георгакиса. Когда-то он дёрнул ее за хвост. С тех пор животное сердится на него. Завидев мальчика, козочка убегала. И сейчас бы скрылась, если бы её не позвала ласково бабушка:

– Кати, кати!

– Кати, кати! – позвал и Георгакис.

– Бе-е! Бе-е! – заблеяла козочка. А потом одним прыжком очутилась в объятиях бабушки. Она обнюхала её ноги, обнюхала и её руки.

– Пойди, дитя моё, и принеси Белянке немного листьев тутовника.

Поодаль росла[3] шелковица, и Георгакис собрал немного листьев. Первый листик козочка[4] не захотела взять[5]. Но потом всё-таки взяла. А затем ещё и ещё. Так она съела все.

Белянка осталась довольна кормом и приблизилась к Георгакису. С тех пор они подружились[6].

1) Дословно: находится.
2) Дословно: окрестила.
3) Дословно: была.
4) Дословно: животное.
5) Дословно: принять.
6) Дословно: стали два хороших друга.

ИЗ ДРЕВНЕГРЕЧЕСКОЙ МУДРОСТИ

Ὅμηρος. (Гомер. «Илиада».)

Τοῦ καὶ ἀπό γλώσσης μέλτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.

Πιο γλυκά από το μέλι ανάβρυζαν τα λόγια του απ' το στόμα του.
(Слаще мёда истекали слова из уст его.)

Так Гомер характеризует Нестора – царя Пилоса. Так и сегодня можно сказать о человеке, речь которого приятна слуху.

Ευριπίδης. (Эврипид.)

Αργία μήτηρ πάσης κακίας.
(Праздность – мать всех зол.)

Πόνος ευκλείας πατήρ.
Ο κόπος είναι πατέρας του καλού ονόματος.
(Труд – отец доброго имени.)

Содержание

Урок 1

§ 1. Прошедшее несовершенное время глаголов II спряжения.
§ 2. Предлог γιά и его значения.
Το κείμενο. «Το φθινόπωρο είναι ωραία εποχή» (часть 1).

Урок 2

Зависимое наклонение глаголов и его значение.
Το κείμενο. «Το φθινόπωρο είναι ωραία εποχή» (часть 2).

Урок 3

§ 1. Аорист – αόριστος. Образование аориста от глаголов I спряжения.
§ 2. Обозначение времени.
Текст. Το κείμενο. «Τα ρούχα» (часть 1).

Урок 4

§ 1. Аорист – αόριστος. Сигматичный и асигматичный аорист.
§ 2. Спряжение глаголов λέγω – λέω, πηγαίνω – πάω.
Текст. Το κείμενο. «Τα ρούχα» (2).

Урок 5

§ 1. Склонение и употребление личных местоимений.
§ 2. Обозначение национальной принадлежности.
Το κείμενο. «Στο μάθημα γεωγραφίας».

Урок 6

§ 1. Неопределенные местоимения.
§ 2. Взаимные местоимения.
Το κείμενο. «Ετοιμασίες για το χειμώνα».

Урок 7

§ 1. Наречия. Классификация наречий. Образование наречий от прилагательных.
§ 2. Предлоги μέχρι(ς), ως, πριν, παρά, μετά и их значения.
Το κείμενο. «Στον ελαιώνα».

Урок 8

§ 1. Употребление относительного предложного наречия σαν.
§ 2. Спряжение глаголов с окончанием -ομαι.
Το κείμενο. «Η Θεσσαλονίκη».

Урок 9

§ 1. Винительный падеж в роли обстоятельства.
§ 2. Зависимое прошедшее глаголов активной формы I спряжения.
Το κείμενο. «Οι εποχές του χρόνου.
Οι μήνες και οι μέρες της εβδομάδας» (часть 1).

Урок 10

Правильные и неправильные глаголы.
Το κείμενο. «Οι εποχές του χρόνου.
Οι μήνες και οι μέρες της εβδομάδας» (часть 2).

Урок 11

§ 1. Спряжение глаголов пассивной формы в настоящем времени. Замена активной формы на пассивную.
§ 2. Спряжение вспомогательных глаголов в прошедшем времени.
Το κείμενο. «Ο χειμώνας».

Урок 12

§ 1. Степени сравнения прилагательных.
§ 2. Количественные числительные. Сотни, тысячи, миллионы.
Το κείμενο. «Ο Ασπρούλης».